

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: bezpieczeństwo narodowe

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Lotnicza Akademia
Wojskowa w Dęblinie

Data przeprowadzenia wizytacji: 13-14.01.2023

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	39
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	42
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 49

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. inż. Andrzej Urban, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Roman Stawicki – ekspert PKA
2. dr inż. Zbigniew Skwarek – ekspert PKA
3. mgr inż. Łukasz Denys – ekspert ds. pracodawców
4. Monika Adamiec - ekspert ds. studenckich
5. Katarzyna Płaczek - ekspert ds. studenckich (obserwator)
6. mgr inż. Małgorzata Zdunek - sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonym w Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie (dalej także: LAW) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Wizytacja została przeprowadzona w formie zdalnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 845/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2016/2017, przyznając ocenę pozytywną uchwałą nr 7/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. W uzasadnieniu ww. uchwały nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym czy doskonalącym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo narodowe
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o bezpieczeństwie
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	2 miesiące, 240 godz., 12 pkt. ECTS
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Studia stacjonarne – zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie, – zarządzanie kryzysowe; – bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym; – bezpieczeństwo w transporcie lotniczym; – cyberbezpieczeństwo w lotnictwie; – ochrona portu lotniczego; – BSP w nowoczesnych zawodach gospodarki; – lider-przywódca w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych Studia niestacjonarne – bezpieczeństwo portów lotniczych - zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie zarządzanie kryzysowe – bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	– bezpieczeństwo w transporcie lotniczym cyberbezpieczeństwo w lotnictwie – ochrona portu lotniczego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	53	35
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	2130 godz.	1315 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	79 pkt. ECTS	51,8 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 pkt. ECTS	120 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 pkt. ECTS	54 pkt. ECTS

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo narodowe
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{5,6}	nauki o bezpieczeństwie
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 119 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	1 miesiąc, 120 godz.
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>bezpieczeństwo i ochrona lotnisk</i>

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	44	23
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	825 godz.	620 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	32,1 pkt. ECTS	25 pkt. ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	91 pkt. ECTS	91 pkt. ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	36 pkt. ECTS	36 pkt. ECTS

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Lotnicza Akademia Wojskowa, znana również jako dęblińska „Szkoła Orłąt”, jest spadkobierczynią tradycji i dorobku oficerskich szkół lotniczych, których początki działalności sięgają okresu II Rzeczypospolitej. Od dnia 14 kwietnia 1927 roku zmieniając nazwę i podnosząc swój status kształcenia do akademickiego, Akademia przygotowuje kadry dla lotnictwa państwowego, w tym głównie dla lotnictwa wojskowego, a od 2008 roku również dla lotnictwa cywilnego, kształcąc kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz studentów cywilnych. Kierunek bezpieczeństwo narodowe jest prowadzony na Uczelni od 2009 r. jako studia pierwszego stopnia a od 2012 r. także jako studia drugiego stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, określona przez cechy opisujące jej tożsamości, jest rezultatem działań podejmowanych przez Akademię, wynikających z misji i strategii rozwoju Uczelni na lata 2019-2025. Koncepcja kształcenia jest także konsekwencją sytuacyjnych uwarunkowań funkcjonowania Uczelni oraz jej priorytetów rozwoju. Misją LAW jest „Przekuć wizję Ikara w profesjonalne kształcenie i kompleksowe szkolenie lotnicze najwyższej klasy kadry dla lotnictwa wojskowego oraz cywilnego Rzeczypospolitej”. W tym celu w Strategii Lotniczej Akademii Wojskowej wskazano kierunek rozwoju Akademii, przyjęto priorytety w jej działalności, celem przygotowania Uczelni do wykonywania nowych zadań i podjęcia nowych wyzwań. Obszary strategiczne obejmują między innymi: kształcenie studentów stanowiące podstawową działalność Akademii, naukę poprzez prowadzenie i stałe rozwijanie działalności naukowej w ramach federacji z uczelniami wojskowymi i dążenie do uzyskania kategorii naukowej dla uczelni akademickiej, szkolenie lotnicze i wojskowe wprowadzające model szkolenia lotniczego podchorążych LAW, który ugruntuje i usystematyzuje działanie Akademii w zakresie szkolenia lotniczego podchorążych oraz organizację Akademii opierając system zarządzania o nowe rozwiązania strukturalne i funkcjonalne. Jednostką pomocniczą Uczelni odpowiedzialną w ramach przyjętej przez nią struktury organizacyjnej za realizację kierunku jest Wydział Bezpieczeństwa Lotniczego (WBL). Zgodnie z § 47 Statutu wprowadzonego Decyzją Nr 349/DSW/2021 Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 października 2021 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Lotniczej Akademii Wojskowej w wydziale tworzy się Radę Wydziału. Rada Wydziału BL, pod przewodnictwem Dziekana określiła strategię i misję wydziału. Misją WBL jest zdobywanie wiedzy przez studentów w ramach realizowanego procesu kształcenia i prowadzonych badań naukowych oraz umiejętne wykorzystanie ich wyników w praktyce, a także wpajanie studentom najwyższych wartości narodowych i historycznych będących zasadniczym filarem patriotyzmu i umiłowania Ojczyzny, a przede wszystkim realizowanie działalności dydaktycznej w ramach prowadzonych studiów stacjonarnych i niestacjonarnych obu stopni, studiów podyplomowych, kursów i szkoleń specjalistycznych. Zarówno strategia jak i misja Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego jest spójna ze strategią Uczelni. Identyfikowana w Uczelni polityka jakości kształcenia, a także proces jej doskonalenia i rozwijania są zgodne ze strategią Uczelni, koncepcją kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, wynikają z wewnętrznego systemu jakości kształcenia. Działania te koordynowane są na poziomie Uczelni przez prorektora ds. kształcenia w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Kierunek bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim został przyporządkowany do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie (100% wszystkich możliwych do uzyskania punktów ECTS) przypisanej do dziedziny nauk społecznych.

Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest powiązane z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Badania realizowane są na podstawie indywidualnych planów badawczych nauczycieli akademickich, wpisujących się w koncepcję kierunków badań Jednostki, która z kolei jest spójna z programem studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Badania naukowe koncentrują się wokół kilku obszarów, które jednocześnie znajdują swoje odzwierciedlenie w dydaktyce, są to m.in.: zagrożenia bezpieczeństwa narodowego, system bezpieczeństwa narodowego, strategie, doktryny i narodowe rozwiązania obronne; bezpieczeństwo powietrzne. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS.

Rynek pracy na Lubelszczyźnie, która jest regionem dynamicznie rozwijającym się w szczególności w sektorze bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa lotniczego oczekuje wykształconych absolwentów ocenianego kierunku, dlatego Uczelnia wychodząc naprzeciw jego oczekiwaniom i uwarunkowaniom społecznym, kształci specjalistów przygotowanych do wykonywania przewidywanego zawodu, w tym uzyskanie uprawnień zawodowych oraz pogłębienie wykształcenia kierunkowego poprzez realizowane specjalności. Rozpoznanie potrzeb środowiska pracy i ocena możliwości kształcenia kadry wskazuje na potencjał, w ramach którego istnieją zdolności kształcenia specjalistów dla między innymi takich podmiotów jak: port lotniczy (lotnisko), różne podmioty usług lotniczych oraz instytucje administracji lotniczej wielu szczebli. Analiza rynku pracy w obszarze związanym z lotnictwem cywilnym wskazuje, że istnieje zapotrzebowanie na takie zawody jak: specjalista służb ochrony lotniska, specjalista ds. bezpieczeństwa operacji lotniczych, specjalista szkolenia lotniczego, zarządzający organizacją lotniczą, specjalista zarządzania kryzysowego. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia studenci są kształceni na specjalnościach z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w aspektach narodowym, lokalnym i regionalnym.

Partnerzy zewnętrzni stanowią istotny podmiot biorący udział w przygotowaniu, opiniowaniu i realizacji programu studiów. Współpraca ma charakter zarówno sformalizowany, jak i nieformalny, obejmujący spotkania i dyskusje podczas wizyt w instytucjach, na targach, konferencjach oraz uroczystościach uczelnianych i wydziałowych. Wzajemna wymiana opinii i sugestii ma miejsce również podczas określonych przedsięwzięć: corocznej konferencji z udziałem pracodawców i interesariuszy zewnętrznych, konsultacji w ramach Programu Edukacji Lotniczej i Lotniskowej przynajmniej raz w roku; spotkań grupy implementacyjnej EMILYO — cztery razy w roku oraz innych spotkań z pracodawcami organizowanych doraźnie w razie potrzeby lub wynikających z umów o współpracy. Ścisła współpraca Władz Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi – instytucjami i służbami związanymi z szeroko rozumianym bezpieczeństwem jest istotnym źródłem inspiracji do zmian w programach studiów. Spostrzeżenia, uwagi i sugestie pracowników szeregu instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia, a także bezpośrednie interakcje pomiędzy nauczycielami akademickimi i studentami umożliwiają wypracowywanie pomysłów na doskonalenie programów konkretnych zajęć tak, aby absolwenci studiów wyposażeni byli w kwalifikacje pożądane przez pracodawców z tych instytucji, do których aspirują. Program studiów przygotowano na bazie ewaluacji, analiz oraz zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w szczególności z: PP Porty Lotnicze, Lotniskiem Chopina w Warszawie, Centrum Prewencji Terrorystycznej ABW, Sektorową Radą ds. Kompetencji Przemysłu Lotniczo-Kosmicznego, Polskim Forum Biznesu, Stowarzyszeniem Ekspertów Bezpieczeństwa Rzeczypospolitej

Polskiej (SEBRP) oraz Starostwa Powiatowego w Rykach. Proces tworzenia koncepcji kształcenia, opracowywania i doskonalenia oferty edukacyjnej oraz prowadzenia działań w kierunku zapewnienia jakości kształcenia koordynują nauczyciele akademicki Uczelni, wykorzystując posiadaną wiedzę teoretyczną oraz doświadczenie. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym podczas pracy w służbach mundurowych, instytucjach publicznych.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikających z tego uwarunkowań. Natomiast w §19 Regulaminu studiów Lotniczej Akademii Wojskowej stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Senatu LAW nr 8/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r. zapisano, że: „Zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, których zasady realizacji określają odrębne przepisy.”

Efekty uczenia się zostały sformułowane z zastosowaniem terminologii właściwej dla dyscypliny nauki, do której został przyporządkowany kierunek. Zestaw efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia składa się z 19 efektów (7 efektów w zakresie wiedzy, 8 w zakresie umiejętności i 4 w zakresie kompetencji społecznych). Z kolei zestaw efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia obejmuje 19 efektów (7 efektów w zakresie wiedzy, 8 efektów w zakresie umiejętności i 4 w zakresie kompetencji społecznych). Treści efektów kierunkowych i przypisanych do zajęć dla obydwu poziomów studiów są specyficzne i uwzględniają aktualny zakres wiedzy i umiejętności właściwych dla dyscypliny, do której przyporządkowany został oceniany kierunek. Zarówno efekty jak i cała koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe podporządkowana jest głównemu celowi, jakim jest wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje z dziedziny nauk społecznych, w szczególności nauk o bezpieczeństwie, w stopniu, który pozwala na podejmowanie pracy na różnych stanowiskach i szczeblach zarządzania oraz organizowania życia społecznego w rozległym sektorze bezpieczeństwa państwa. W konstruowaniu efektów uczenia się przewidziano ich zróżnicowanie, umożliwiające uzyskanie przez absolwentów studiów pierwszego stopnia w zaawansowanym stopniu wiedzy z zakresu bezpieczeństwa narodowego, w tym bezpieczeństwa powietrznego, a przez absolwentów studiów drugiego stopnia uzyskania tej wiedzy w stopniu pogłębionym. Efekty uczenia się odzwierciedlają ogólnoakademicki profil studiów poprzez odesłanie w nich do treści wynikających z badań własnych.

Efekty uczenia się zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218) oraz zgodnie z uniwersalnymi charakterystykami odpowiednio dla poziomu 6 lub 7 (ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226). Zakładane dla kierunku bezpieczeństwo narodowe efekty uczenia się określają zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i zawodowych, które student nabywa w toku studiów i których nabycie zapewnia kompetencje badawcze. Zarówno efekty jak i cała koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe podporządkowana jest głównemu celowi kształcenia, którym jest przygotowanie studentów do pracy zawodowej w wojskowych i cywilnych organizacjach lotniczych, w administracji rządowej i samorządowej oraz zakładach pracy na stanowiskach średniego szczebla, wymagających wiedzy z zakresu szeroko pojętych problemów bezpieczeństwa narodowego, a szczególnie bezpieczeństwa powietrznego.

Efekty uczenia się odzwierciedlają ogólnoakademicki profil studiów poprzez odesłanie w nich do treści wynikających z badań własnych. Dzięki ofercie kształcenia, odzwierciedlającej wykształcenie, dorobek i badania naukowe pracowników, program kładzie nacisk na rozwój i pogłębianie wiedzy oraz umiejętności uzyskanych przez studentów, dostosowanie kompetencji do potrzeb przyszłego środowiska pracy, poprzez umożliwienie specjalizacji, rozwijanie cech osobowości właściwych dla obszaru nauk społecznych określonych w PRK, a zakładane efekty uczenia się umożliwiają objęcie treści programowych z obszaru bezpieczeństwa narodowego w pełnym wymiarze.

Zakładane dla kierunku efekty uczenia się określają zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, które student nabywa w toku studiów. Efekty uczenia się zapewniają osiągnięcie kompetencji komunikowania się w języku obcym, co najmniej na poziomie odpowiednio B i B2+ (według kryteriów biegłości językowej Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy), kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej oraz dalszej edukacji. Należy wskazać, że w ramach kierunku bezpieczeństwo narodowe do programu studiów wprowadzane są sukcesywnie zajęcia i grupy zajęć w językach obcych.

W programie studiów określono również metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe zasady weryfikacji efektów uczenia się zawarto w sylabusach, podobnie jak zależności pomiędzy kierunkowymi efektami i efektami uczenia się określonymi dla poszczególnych grup zajęć. Zapewnia to realną możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku, a także możliwość sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i są sformułowane w sposób, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, wpisuje się w strategię rozwoju Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie i jest zgodna z jej misją. Uczelnia jako otwarta i innowacyjna pasjonuje się wyzwaniami przyszłości, generuje użyteczną wiedzę, kreuje trendy, oraz kształci specjalistów potrafiących tym wyzwaniom sprostać, bowiem profesjonalne kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr jest zgodne z potrzebami regionu, w którym funkcjonuje oraz kraju. Poprzez swoją działalność Uczelnia wspiera rozwój regionu kształcąc studentów, którzy korzystają z najnowszych osiągnięć nauki bez konieczności wyjazdu do odległych ośrodków akademickich, a tym samym zdobywa wszechstronne przygotowanie umożliwiające zatrudnienie na lokalnym i krajowym rynku pracy. Udział interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu programu i efektów uczenia się pozwala na propozycję ewentualnych zmian w programie studiów. Struktura przyjętych efektów uczenia się odpowiada wymaganiom profilu ogólnoakademickiego, a treść poszczególnych efektów odpowiada aktualnym potrzebom rynku pracy. Efekty uczenia się dla kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe są spójne z efektami dla 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zakładane dla kierunku efekty uczenia się określają zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, które student nabywa w toku studiów. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje

badawcze, komunikowanie się w języku obcym, a także zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie tych kompetencji. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i są sformułowane w sposób pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe są wyodrębnionym organizacyjnie i programowo - odpowiednio - pierwszym i drugim etapem studiów wyższych. Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe profil ogólnoakademicki jest ściśle skorelowany z potrzebami wynikającymi ze zmieniających się dynamicznie zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań bezpieczeństwa państwa. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również w których prowadzona jest w Uczelni działalność naukowa. Obszary badań charakteryzuje duża różnorodność oraz powiązanie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami, w tym z szeroko rozumianym bezpieczeństwem w lotnictwie. Wyniki badań są nie tylko prezentowane w trakcie konferencji i sympozjów naukowych czy publikowane w monografiach oraz czasopismach naukowych, ale także wykorzystywane są w procesie dydaktycznym i przekazywane w układzie problemowym.

Program studiów i realizowane treści programowe są typowe dla zakresu nauk o bezpieczeństwie, jednocześnie, w programie studiów, uwzględniona została specyfika bezpieczeństwa narodowego oraz szeroko rozumiana polityka bezpieczeństwa. Program studiów łączy treści z zakresu wiedzy z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi pozwalającymi wyposażyć absolwentów w kwalifikacje odpowiadające oczekiwaniom rynku pracy i podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. W programie studiów poprawnie określono zajęcia niezbędne do realizacji efektów uczenia się, tworzące moduły: podstawowy (obowiązkowy), na który składają się zajęcia ogólne; kierunkowy (obowiązkowy), na który składają się zajęcia omawiające zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa narodowego; specjalnościowy (do wyboru) na który składają się zajęcia konkretyzujące zagadnienia z wybranej specjalności, praca dyplomowa oraz praktyka zawodowa. Łącznie treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Studia pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata i trwają 6 semestrów. Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia przewiduje realizację 2370 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów (2130 godzin zajęć + 240 godzin praktyk zawodowych), którym przypisano 180 pkt ECTS. Z kolei studia drugiego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra i prowadzone są w cyklu czterosemestralnym. Programowi temu przypisano 119 punktów ECTS [(str. 9 i 15 dokumentu Program i plan studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe w specjalnościach (...). Program dla studentów rozpoczynających kształcenie w roku 2022/2023., 126 ECTS (str.16 lub 20 przywołanego dokumentu)], przy 945 godz. zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów (825 godzin zajęć + 120 godzin praktyk zawodowych). Zastrzeżenia budzi liczba punktów

ECTS zakładana dla studiów drugiego stopnia, która sumując się z liczbą punktów ECTS przewidzianych dla studiów pierwszego stopnia nie umożliwia studentom zdobycia łącznie 300 pkt ECTS odpowiadających ukończeniu studiów pierwszego i drugiego stopnia/jednolitych studiów magisterskich. Należy również wskazać na rozbieżne dane dotyczące liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów drugiego stopnia, bowiem jak wskazano powyżej wartości te w ramach dokumentu Program studiów (edycja programu 2022/2023) określono na 119 lub 126 pkt ECTS. Oceniając program i plan studiów pierwszego stopnia studia stacjonarne i niestacjonarne stwierdzono również, że występuje różnica punktów ECTS, które student musi osiągnąć, co dotyczy zajęć: *prawo konfliktów zbrojnych* 3 ECTS – studia stacjonarne; 4 ECTS - studia niestacjonarne; *podstawy meteorologii* 3 ECTS – studia stacjonarne; 4 ECTS - studia niestacjonarne w programie edycja 2022/2023. W planie studiów pierwszego stopnia edycja 2022/2023 przyporządkowano również 2 punkty ECTS zajęciom z wychowania fizycznego, co jest niezgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (§ 3 ust. 2). Dokonując oceny sylabusów do zajęć zwrócono uwagę na niezgodność dotyczącą liczby punktów ECTS i łącznych godzin pracy studenta. Dotyczy to między innymi zajęć na studiach pierwszego stopnia: *współczesne systemy polityczne* – 2 ECTS – 100 godz.; *historia* 2 ECTS – 70 godz.; *podstawy prawa lotniczego* 3 ECTS – 160 godz.; *ekonomia* 3 ECTS – 120 godz.; *wiedza o państwie i prawie* – 2 ECTS – 100 godz.; *port lotniczy* – 4 ECTS – 140 godz.; *bezpieczeństwo militarne* – 2 ECTS – 70 godz. oraz na studiach drugiego stopnia: *zarządzanie kryzysowe* - 4 ECTS – 90 godz.; co jest niezgodne z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w którym zapisano, iż „punkt ECTS odpowiada 25–30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami”. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć w ww. przypadkach został zatem określony nieprawidłowo. Programy studiów zapewniają studentom możliwość zdobywania szerokiej wiedzy przez kształcenie obejmujące różne formy, a przede wszystkim wykłady i ćwiczenia. Pozwala również na nabycie specjalistycznych umiejętności i kompetencji społecznych przez udział w zajęciach warsztatowych, projektowych, spotkaniach z praktykami, wizytach studyjnych, praktykach, szkoleniach strzeleckich czy zajęciach realizowanych w środowisku pracy. Dzięki temu program studiów daje możliwość dostosowywania się do szerokiego i zróżnicowanego zbioru oczekiwań interesariuszy zewnętrznych Uczelni zawsze zapewniając realizację kierunkowych i przypisanych zajęciom efektów uczenia się.

Na podstawie dostarczonych sylabusów stwierdza się, że Uczelnia określiła 30 godzin jako nakład pracy studenta potrzebny do uzyskania 1 punktu ECTS. Zgodnie z art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce program studiów nie spełnia wymogu dotyczącego liczby punktów ECTS jaka powinna zostać uzyskana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów na studiach stacjonarnych (*dla studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów*). Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wymiar tych zajęć określono bowiem na 2370 godzin, co uwzględniając wskazany powyżej przelicznik (30 godzin=1 pkt ECTS) pozwala na uzyskanie przez studentów 79 ECTS, podczas gdy łączna liczba punktów ECTS niezbędna do ukończenia studiów wynosi 180 pkt ECTS. Wobec powyższego nie został spełniony wymóg realizacji zajęć na studiach stacjonarnych w wymiarze ponad 50% punktów ECTS. Odpowiednio na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia łącznie jest 1555 godzin (51,8 ECTS), a na studiach

stacjonarnych drugiego stopnia liczba ta wynosi 965 godzin co pozwala na uzyskanie 32,1 pkt ECTS, odpowiednio na studiach niestacjonarnych 750 godzin (25 ECTS). Należy ponadto zaznaczyć również, że w raporcie samooceny Uczelnia niewłaściwie przedstawiła liczbę godzin obejmujących programy studiów pierwszego i drugiego stopnia w zakresie liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wskazując: 2060 godzin zajęć i łączną 69 liczbę punktów ECTS dla programu pierwszego stopnia oraz 825 godzin i łączną 27 liczbę punktów ECTS dla programu drugiego stopnia, co powoduje rozbieżności w zakresie danych przedstawionych w programie studiów i raporcie samooceny. Dobór form zajęć i przypisana im liczba godzin nie budzi zastrzeżeń.

Uczelnia opracowała plany studiów w postaci tabelarycznej wskazując: nazwy zajęć, godziny dydaktyczne, rozkład rodzajów i form zajęć w semestrach oraz punktację ECTS. Zaproponowane formy zajęć i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Sekwencja zajęć zapewnia ciągłość kształcenia na kierunku oraz postęp w indywidualnym rozwoju studenta. Zastrzeżenia budzi różnica w liczbie godzin i punktów ECTS w ścieżkach specjalnościowych na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych – program studiów edycja 2022/2023. Jest to odpowiednio dla studiów stacjonarnych: *bezpieczeństwo portów lotniczych* 590 godz. 58 ECTS; *zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie* 520 godz. 54 ECTS; *zarządzanie kryzysowe* 590 godz. 54 ECTS; *bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym* 605 godz. 54 ECTS; *bezpieczeństwo w transporcie lotniczym* 470 godz. 54 ECTS; *cyberbezpieczeństwo w lotnictwie* 422 godz. 55 ECTS; *ochrona portu lotniczego* 635 godz. 56 ECTS; *BSP w nowoczesnych zawodach gospodarki* 630 godz. 58 ECTS; *lider-przywódca w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych* 655 godz. 60 ECTS. Dla studiów niestacjonarnych: *bezpieczeństwo portów lotniczych* 390 godz. 54 ECTS; *zarządzanie bezpieczeństwem w lotnictwie* 355 godz. 54 ECTS; *zarządzanie kryzysowe* 390 godz. 54 ECTS; *bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym* 400 godz. 54 ECTS; *bezpieczeństwo w transporcie lotniczym* 275 godz. 54 ECTS; *cyberbezpieczeństwo w lotnictwie* 255 godz. 55 ECTS; *ochrona portu lotniczego* 370 godz. 54 ECTS. Zaproponowane proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w modułach specjalnościowych na studiach pierwszego stopnia nie w pełni zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, nakład pracy studenta mierzony punktami ECTS został bowiem przeszacowany względem zakładanego wymiaru godzin zajęć. Wątpliwości nie budzi w tym zakresie program studiów drugiego stopnia. Grupa treści kierunkowych oraz poszerzających wiedzę specjalistyczną pozwala na kształcenie z uwzględnieniem specyfiki kierunku studiów.

Na studiach pierwszego stopnia 30% punktów ECTS jest przypisanych do zajęć wybieranych przez studenta (54 -60 ECTS dla formy stacjonarnej i 54 dla formy niestacjonarnej studia pierwszego stopnia), natomiast na studiach stacjonarnych drugiego stopnia jest to 30,9% (39 ECTS), co pozwala studentom na elastyczny dobór ścieżki kształcenia. Należy przy tym wskazać, iż w raporcie samooceny błędnie podano łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowanych zajęciom do wyboru: dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia podano, iż jest to 48 ECTS co stanowi 26,6% zajęć do wyboru, natomiast dla studiów stacjonarnych drugiego stopnia podano 36 ECTS co stanowi 29,2% (podane wartości są niezgodne z §3 ust.3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów). Należy podkreślić, iż w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia występuje różna liczba grup zajęć, liczba godzin i punktów ECTS, co nie pozwala na zapewnienie jednakowych kompetencji studentów obu form. Treści programowe zajęć do wyboru w zakresie specjalności ukierunkowane są odpowiednio na przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodów związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem,

pogłębienie wykształcenia kierunkowego, szczególnie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych adekwatnych do specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Taka etapowość wprowadzania poszczególnych zajęć i ich treści, zgodnych z aktualnym stanem wiedzy dla kierunku bezpieczeństwo narodowe, oraz stopniowanie trudności dostosowane jest w pełni do możliwości studentów.

Analiza porównawcza treści zajęć podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych oraz tematyki prowadzonych w Uczelni badań naukowych, pozwala potwierdzić, iż spełniony jest wymóg, aby na kierunku o profilu ogólnoakademickim program studiów obejmował zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

W programie studiów uwzględniono pulę efektów przewidzianych dla umiejętności komunikowania się w języku angielskim na wymaganym poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia i na poziomie B2+ dla studiów drugiego stopnia, a system weryfikacji tych umiejętności uznać należy za prawidłowy. Na studiach drugiego stopnia specjalność *bezpieczeństwo i obsługa pasażerów w transporcie lotniczym* umożliwia nabycie umiejętności z zakresu drugiego języka obcego (do wyboru francuski lub niemiecki). Potwierdzanie poziomu osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się - warunki zaliczenia są szczegółowo opisane w sylabusie. Program kształcenia językowego dostosowywany jest do potrzeb kierunku studiów, oferując studentom możliwość doskonalenia praktycznego użycia języka ogólnego, jak również języka akademickiego oraz specjalistycznego. Uczelnia zapewnia możliwości udziału studentów w konferencjach międzynarodowych, odbywających się w języku angielskim, co pozytywnie kształtuje kompetencje komunikacyjne studenta w zakresie upowszechniania nauki. Po zakończeniu edukacji każdy student może otrzymać zaświadczenie ukończenia lektoratu określające poziom jego kompetencji językowych zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego.

Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia obejmują zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano co najmniej 5 punktów ECTS – co jest zgodne z § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Na kierunku bezpieczeństwo narodowe wykorzystywane są narzędzia umożliwiające kształcenie na odległość. Należy do nich platforma edukacyjna IKAR, wirtualny dziekanat VERBIS oraz komunikator Google Meet. Narzędzia te zostały sprawdzone w okresie stanu epidemii i pozwalają na weryfikację osiągania przez studentów efektów uczenia się. Obecny program nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Proces kształcenia na ocenianym kierunku realizowany jest w ramach różnych form zajęć, na które składają się: wykłady, wykłady konwersatoryjne, projekty, laboratoria, seminaria oraz ćwiczenia, w ramach których są wykorzystywane różnorodne metody dydaktyczne. Wykłady są formą wprowadzającą do ćwiczeń i ich realizacja zaplanowana jest przed innymi formami zajęć. Po realizacji wykładów prowadzone są ćwiczenia, zaś projekty i laboratoria kończą realizację procesu nauczania w ramach danych zajęć. Na kierunku bezpieczeństwo narodowe stosuje się zróżnicowane metody dydaktyczne - zarówno tradycyjne, jak i innowacyjne, związane ze specyfiką studiów. W katalogu metod uwzględnionych na zajęciach w formie wykładu dominują metody podające, ale w różnych odmianach – wykładu konwencjonalnego, przekazującego nowe treści (wykład informacyjny), problemowego, wykładu konwersatoryjnego, wykorzystującego elementy dyskusji i rozmowy nauczającej. Na zajęciach laboratoryjnych, podczas realizacji projektów oraz w trakcie ćwiczeń dominują metody aktywizujące (poszukujące) – dyskusja, rozwiązywanie problemów, praca pod

kierunkiem ze źródłami pisanymi, ikonograficznymi, kartograficznymi. Metody kształcenia są indywidualnie dobierane dla każdego z grup zajęć z uwzględnieniem jego rodzaju i formy prowadzonych zajęć.

Do prowadzenia zajęć uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej poprzez odpowiednio dobrany zestaw środków i narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności z zakresu technik informacyjnych. Szeroki i zróżnicowany zestaw metod dydaktycznych pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się ujętych w programie studiów.

Metody i techniki kształcenia na odległość i ich stosowanie są w sposób właściwy wykorzystywane, umożliwia to racjonalizację kształcenia z wykorzystaniem platform edukacyjnych, a tym samym zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Dobór metod kształcenia uwzględnia motywowanie studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz kształtowanie umiejętności praktycznych. Wśród metod kształcenia znaczącą rolę odgrywają wypowiedzi i inne formy aktywności studentów w trakcie zajęć - indywidualne i grupowe. Na zajęciach w grupie ujawniają się umiejętności interpretacji, dyskusji, doboru argumentów, postawy tolerancji oraz umiejętności pracy w grupie. Metody indywidualnych wystąpień kreują postawy lidera i organizatora pracy w grupie. Efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych studenci osiągają podczas zespołowego wykonywania czynności przewidzianych zakresem i formą zajęć.

Podczas studiów kształtowane są umiejętności badawcze studentów, zarówno w trakcie zajęć, jak również w trakcie seminariów dyplomowych, w ramach których prowadzący wykorzystując właściwie dobrane metody kształcenia, przybliżają studentom zasady prowadzenia badań i zapoznają z metodami badawczymi, które na dalszych etapach nauki studenci wykorzystują m.in. przy prowadzeniu badań uwzględnianych w pracy dyplomowej.

Uczelnia stwarza warunki do uzyskania kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia i B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. W ramach uzyskiwania bieżących zaliczeń nauczyciele języka obcego weryfikują poszczególne sprawności językowe studentów (mówienie, pisanie, czytanie, rozumienie ze słuchu). Programy kształcenia językowego dostosowywane są do potrzeb kierunku studiów, oferując studentom możliwość doskonalenia praktycznego użycia języka ogólnego, jak również języka akademickiego oraz specjalistycznego.

Regulamin studiów przewiduje możliwość stosowania indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego programu studiów. W uzasadnionych sytuacjach (uniemożliwiających odbywanie studiów w normalnym trybie) prorektor właściwy ds. studenckich może wyrazić zgodę na indywidualną organizację studiów na okres nie dłuższy niż semestr, m.in. dla studenta: wybitnie uzdolnionego lub osiągnącego wyróżniające się wyniki w nauce; studiującego na dwóch lub więcej kierunkach studiów; odbywającego część studiów w uczelniach krajowych lub zagranicznych; szczególnie zaangażowanego w działalność na rzecz środowiska akademickiego; będącego osobą niepełnosprawną – dostosowując tryb i warunki odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności; opiekującego się chorym członkiem rodziny; u którego wystąpią inne uzasadnione względy losowe w tym choroba. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnością wsparcie dydaktyczne i naukowe, umożliwiając im tym samym pełny udział w procesie kształcenia oraz badaniach naukowych. Studenci mają możliwość doboru

treści, metod i form kształcenia. Realizowane jest to zarówno przez elastyczny system studiów jak i możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów.

Studenckie praktyki zawodowe są częścią programu studiów i są obowiązkowe dla wszystkich studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Zawodowe praktyki studenckie są realizowane na podstawie Regulaminu studiów LAW, Regulaminu praktyk LAW oraz Programu praktyk zawodowych studentów na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Student może wybrać jedną z kilku możliwości odbycia praktyki zawodowej: praktyki organizowanej przez Uczelnię; praktyki w instytucji wybranej przez studenta; zaliczenie w poczet praktyki stażu pracy zawodowej lub prowadzonej działalności gospodarczej; na podstawie odbycia i pozytywnego zaliczenia szkolenia w ramach programu edukacji wojskowej studentów Ministerstwa Obrony Narodowej „Legia Akademicka”. Zgodnie z regulaminem studiów, praktyki zawodowe mogą być realizowane w Uczelni lub instytucjach zewnętrznych. Tryb odbywania praktyki określa porozumienie między Uczelnią a podmiotem prowadzącym praktykę. W karcie zawodowe praktyki studenckie zawarto efekty uczenia się: w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Pozwalają one na wykorzystanie wiedzy do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań, komunikowania się z otoczeniem, organizacji pracy oraz uczenia się dla rozwoju kompetencji osobistych oraz przewidują wyrobienie krytycznego podejścia w ramach wykonywanej działalności zawodowej, odpowiedzialność oraz kierowanie się zasadami etyki. Efekty uczenia się dla praktyk są zgodne z efektami kierunkowymi i choć opis efektów jest ogólny, to jednak są one specyficzne w odniesieniu do kierunku. Wymiar praktyk dla studentów studiów pierwszego stopnia wynosi łącznie 240 godz. (12 pkt ECTS). Należy stwierdzić, że Uczelnia zawyżyła liczbę punktów ECTS odpowiadających praktykom studenckim. Praktyki odbywają się w III i V semestrze studiów pierwszego stopnia. Praktyki są umiejscowione w planie studiów w sposób umożliwiający studentom na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Wymiar praktyk dla studentów studiów drugiego stopnia wynosi łącznie 120 godz. (4 pkt ECTS). Praktyki odbywają się w III semestrze studiów drugiego stopnia. Praktyki są umiejscowione w planie studiów w sposób właściwy - studenci, którzy osiągnęli wszystkie efekty uczenia się przewidziane do uzyskania na wcześniejszych semestrach, będą mieć wystarczającą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do odbycia praktyk w sposób efektywny i zgodny z założeniami programu studiów.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się adekwatnych dla praktyk oraz zrealizowania treści kształcenia dokonuje się na podstawie dokumentacji dostarczanej przez studentów po zakończeniu praktyk. Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału lub osoba wyznaczona przez Dziekana na opiekuna praktyk, po zrealizowaniu przez studenta programu praktyki na podstawie Dziennika Praktyk. § 44 regulaminu studiów LAW określa, iż: zaliczenia praktyki można dokonać również na podstawie udziału studenta w pracach naukowo-badawczych lub innej praktyki, jeśli osiągnięte efekty uczenia się odpowiadają efektom założonym dla praktyki – decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan. Zaliczenie praktyki następuje w poszczególnych semestrach. W przypadku praktyki realizowanej na podstawie stażu, prowadzonej działalności gospodarczej lub szkolenia „Legia Akademicka”, studenci składają wnioski zgodnie z procedurą opisaną w Regulaminie praktyk LAW.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje osób odpowiedzialnych za praktyki umożliwiają prawidłową ich realizację. Opiekun praktyk posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe, naukowe i dydaktyczne. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez Dziekana Wydziału lub osobę przez niego wyznaczoną tj. opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy. Odnosi się do zakładanych efektów uczenia się zawartych w sylabusach zawodowych praktyk studenckich.

Wsparciem merytorycznym pod kątem zgodności przebiegu praktyki w zakresie osiągania efektów uczenia się jest opiekun ds. praktyk studenckich, a jego kwalifikacje są odpowiednie, aby zapewnić właściwy poziom opieki nad studentami i nadzoru nad realizacją praktyk, funkcja ta jest powierzana pracownikowi, który ma odpowiedni dorobek oraz doświadczenie do prowadzenia wymienionych zajęć na ocenianym kierunku oraz dobre relacje z pracodawcami.

Infrastruktura jednostek i instytucji, w których realizowane są praktyki zawodowe przez studentów Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie pozwala na weryfikację wiedzy i umiejętności nabytych podczas studiów oraz umożliwiają osiągnięcie założonych w programach studiów efektów uczenia się. Wyposażenie miejsc praktyk gwarantuje prawidłową realizację praktyk i jest zgodne z procesem uczenia się.

Uczelnia nie przewiduje realizacji praktyk, z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, obejmujące wskazanie jednostki organizacyjnej lub osoby, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na tym kierunku. Szczegółowe zasady i cele odbywania praktyk, ich charakter, miejsce i zakres określa Dziekan Wydziału prowadzącego kierunek studiów, na podstawie uzgodnień dokonanych przez Uczelnię z wybranymi instytucjami w ramach zawartego porozumienia. Na praktyki zawodowe kieruje komórka właściwa ds. praktyk lub opiekun praktyk. Wyboru miejsca odbycia praktyki (w instytucji, zakładzie pracy) zgodnie z kierunkiem studiów student dokonuje samodzielnie lub korzystając z oferty komórki właściwej ds. praktyk. Praktyki zawodowe podlegają procedurze hospitacji.

Wyboru miejsca odbywania praktyk dokonują studenci, także spośród podmiotów, z którymi Uczelnia podpisała porozumienia o współpracy. Wykaz instytucji, w których możliwe jest odbywanie praktyk jest przedstawiany studentom. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, Dziekan Wydziału zatwierdza to miejsce w oparciu o określone i formalnie przyjęte regulacje w Regulaminie praktyk.

Program praktyk opracowany dla kierunku bezpieczeństwo narodowe, osoby wyznaczone do nadzoru nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia na obydwu poziomach studiów są rozłożone równomiernie w poszczególnych semestrach, chociaż program studiów pierwszego stopnia zawiera różną liczbę godzin dla poszczególnych specjalności. Organizacja roku akademickiego podawana jest do publicznej wiadomości co najmniej 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowane są w dni robocze od poniedziałku do piątku. Przestrzegana jest zasada, by liczba godzin dydaktycznych w ciągu jednego dnia nie przekroczyła 8-10 godzin lekcyjnych, a bloki dydaktyczne z jednych zajęć nie przekroczyły 2 godzin lekcyjnych. Harmonogramy zajęć umożliwiają studentom pełne uczestnictwo we wszystkich grupach zajęć oraz zapewniają przestrzeganie higieny procesu nauczania, przez równomierny rozkład nakładu pracy studenta, zarówno w ciągu dnia, jak i w perspektywie całego semestru, w tym w okresie sesji egzaminacyjnej.

Przyjęte rozwiązania odnoszące się do organizacji procesu kształcenia i uczenia się (liczba godzin dydaktycznych — jak również długości bloku dydaktycznego) uwzględniają czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, umożliwiając weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz

dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych przez nich wynikach. Egzaminy i zaliczenia przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

O przyznaniu oceny kryterium spełnione częściowo zadecydowały następujące nieprawidłowości:

1. W programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia występuje różna liczba punktów ECTS dotycząca zajęć: *prawo konfliktów zbrojnych oraz podstawy meteorologii*, która odpowiada różnemu nakładowi pracy studentów, co nie pozwala na wyposażenie studentów w jednakową wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.
2. W programie studiów pierwszego stopnia przyporządkowano 2 punkty ECTS zajęciom z zakresu wychowania fizycznego, co jest niezgodne z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661).
3. W programach studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia nieprawidłowo określono wymiar i odpowiadającą im liczbę punktów ECTS dla zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, co jest niezgodne z art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.).
4. W programie pierwszego stopnia niewłaściwie przyporządkowano zróżnicowaną dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych liczbę punktów ECTS i godzin zajęć/nakładu pracy studenta w ramach prowadzonych specjalności.
5. W niektórych sylabusach nieprawidłowo, w przeszacowany sposób, określono nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
6. W programie studiów pierwszego stopnia zawyżono liczbę punktów ECTS, przez co niewłaściwie określono nakład pracy studenta dotyczący praktyk zawodowych.

Program studiów oraz organizacja i przebieg procesu kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy, są kompleksowe i realizowane w należytej kolejności. Program studiów dla kierunku bezpieczeństwo narodowe pozwala studentom na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a łączna liczba punktów ECTS, które musi uzyskać student jest właściwa i zgodna z przepisami. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Treści te są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie zakładanych efektów uczenia się. Poszczególne, kierunkowe efekty uczenia się zostały rozwinięte na poziomie grup zajęć i są realizowane wielokrotnie na różnych zajęciach, ich osiąganie umożliwiają uszczegółowione treści programowe i metody nauczania adekwatne do efektów i treści programowych. Sekwencja zajęć jest prawidłowa, a metody kształcenia są właściwie dobrane i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. W doborze metod kształcenia uwzględniono

najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Stymulują one studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, w tym stosowanie właściwych metod i narzędzi (a także technik informacyjno-komunikacyjnych) w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Umożliwiają także uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 i B2+. Są one dostosowane do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Organizacja praktyk następuje w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady i zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów. Praktyki są właściwie nadzorowane, a liczba miejsc oraz ich specyfika prawidłowa. Organizacja procesu nauczania i uczenia się zapewnia odpowiednie rozplanowanie i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się zgodnie z art. 63 ust. 1 pkt ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) określić w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia wymiar i odpowiadającą im liczbę punktów ECTS dla zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
2. Zaleca się prawidłowo przyporządkować na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia taką samą liczbę punktów ECTS poszczególnym zajęciom oraz prawidłowo określić liczbę punktów ECTS dla praktyki zawodowej.
3. Zaleca się w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia właściwie określić liczbę godzin i punktów ECTS dla realizowanych specjalności.
4. Zaleca się zgodnie z art. 67 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) w programie studiów, sylabusach i planach studiów prawidłowo określić nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
5. Zaleca się dostosować zajęcia z zakresu wychowania fizycznego do postanowień § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661).
6. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych form studiów w danym roku akademickim każdorazowo określa uchwała Senatu Akademii LAW. W odniesieniu do roku akademickiego 2022/2023 określa to Uchwała nr 20/2021 Senatu Lotniczej Akademii Wojskowej z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na pierwszy rok cywilnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023 wraz z Załącznikiem nr 1 dotyczącym zasad kwalifikacji na studia oraz Zarządzenie Rektora-Komendanta w sprawie harmonogramu przebiegu rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne cywilne studia I stopnia oraz cywilne studia II stopnia na rok akademicki 2022/2023. Corocznie warunki rekrutacji publikowane są na stronach www.Uczelni.

Przeprowadzona analiza potwierdza, że proces rekrutacji realizuje zasadę równych szans, a kwalifikowanie i przyjmowanie na studia następuje w ramach limitu miejsc ustalonego przez Senat LAW, do jego wyczerpania. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości lub inne dokumenty wskazane w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz spełnia wymagania określone w Statucie Uczelni i Regulaminie studiów, a także zgodnie z uchwałą Senatu LAW w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na pierwszy rok cywilnych studiów pierwszego i drugiego stopnia. Na studia pierwszego stopnia może być przyjęta osoba, która posiada: świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie nowej matury, świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie starej matury, dyplom IB, dyplom EB, świadectwo lub inny dokument uzyskane za granicą, uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia są wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości. Wyniki matury przeliczane są w sposób określony w uchwale Senatu LAW. Zgłoszenia kandydatów na studia przyjmowane są w trybie rejestracji internetowej, obsługiwanej przez system internetowej rejestracji kandydatów (IRK). Warunkiem dopuszczenia kandydata do postępowania kwalifikacyjnego jest: rejestracja i wybór kierunku studiów w systemie IRK – wśród deklarowanych przez kandydata kierunków studiów nie może znajdować się kierunek, na którym dana osoba aktualnie studiuje lub który ukończyła na Uczelni w ramach tego samego stopnia studiów; wprowadzenie do IRK swoich wyników matury lub właściwej oceny ze studiów wyższych stanowiącej podstawą kwalifikowania (np. ocena na dyplomie, średnia ze studiów); wniesienie opłaty rekrutacyjnej. Na studia drugiego stopnia może być przyjęta osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów oraz spełnia pozostałe wymagania określone w uchwale. Podstawą kwalifikowania na studia drugiego stopnia są kolejno: kolejność składania dokumentów; konkurs średniej ocen ze studiów wyższych; wynik egzaminu pisemnego (testu); wynik egzaminu ustnego; wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Dopuszcza się jedną lub kilka form kwalifikacji jednocześnie określonych w Uchwale Senatu, wówczas punkty za poszczególne elementy podlegają sumowaniu. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. Warunkiem dokonania wpisu jest pozytywna weryfikacja przez Komisję Rekrutacyjną.

Warunki rekrutacji na studia nie określają oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów, wymagań sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Rekomenduje się stosowne uzupełnienie w tym zakresie.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów jak i warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów

uregulowano w Uchwale Senatu LAW nr 56/2019 z dnia 23 września 2019 r. w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów Lotniczej Akademii Wojskowej oraz Regulaminie studiów.

Zgodnie z § 25 Regulaminu studiów właściwie określono zasady uznawania uzyskanych przez studenta efektów uczenia na innej uczelni, w tym zagranicznych. Student może, za zgodą Rektora-Komendanta, odbyć część studiów w ramach krajowych lub międzynarodowych programów wymiany studentów. Uznawalność efektów uczenia się uzyskanych przez studenta w innej uczelni, w tym zagranicznej, odbywa się na podstawie porozumień zawartych między uczelniami, a zaliczenia punktów ECTS dokonuje prorektor właściwy ds. kształcenia na wniosek koordynatora.

Zasady i procedury dyplomowania są właściwe i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Podstawę prawną procesu dyplomowania stanowią przepisy zawarte w Regulaminie studiów Rozdział 7 Praca dyplomowa i Rozdział 8 Egzamin dyplomowy, ukończenie studiów oraz Zarządzenie nr 93 Rektora-Komendanta Lotniczej Akademii Wojskowej z dnia 29 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu prowadzenia prac dyplomowych i dyplomowania w Lotniczej Akademii Wojskowej”, w których zawarte są m. in.: zakres i charakterystyka pracy dyplomowej, procedura przydzielania i prowadzenia prac dyplomowych, procedura dyplomowania, a w 11 załącznikach między innymi: procedura dyplomowania, karta wyboru/zgłoszenia tematu pracy dyplomowej, wymagania edytorskie prac dyplomowych, wzór oceny i opinii pracy dyplomowej (licencjackiej magisterskiej) przez promotora, wzór recenzji. Ponadto reguluje zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz szczegółowe kryteria oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu, a także obliczania ostatecznego wyniku studiów, jaki student otrzyma na dyplomie. Prace dyplomowe prowadzone na ocenianym kierunku dotyczą szeroko rozumianego zakresu bezpieczeństwa. Przy ustalaniu tematów prac dyplomowych bierze się pod uwagę zgodność tematu z profilem absolwenta określonym w programie studiów, celami i treściami programowymi na kierunku studiów, potrzebami Uczelni oraz zainteresowaniami studenta. Dopuszcza się możliwość zaproponowania autorskiego tematu pracy dyplomowej przez studenta w uzgodnieniu z jego promotorem. Tematy są zgodne z treścią kierunkowych efektów uczenia się, a każda praca sprawdzana jest w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Zgodnie z regulaminem studiów egzamin dyplomowy przeprowadza komisja w składzie od 3 do 5 członków. Skład komisji ustala każdorazowo przewodniczący komisji, włączając do niej promotora. Przewodniczącym komisji jest osoba wyznaczona przez kierownika dydaktycznej jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów. W egzaminie dyplomowym mogą także uczestniczyć z głosem doradczym, jeżeli nie wchodzi w skład komisji: Rektor-Komendant, prorektorzy, kierownik dydaktycznej jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów oraz zaproszeni przedstawiciele innych instytucji. Egzamin przeprowadzany jest w formie ustnej. Składa się z dwóch części. Część pierwsza obejmuje prezentację pracy, założeń metodologicznych, charakterystykę treści i prezentację wniosków. Część druga polega na udzieleniu przez dyplomanta odpowiedzi na trzy wylosowane pytania. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest na jawnym posiedzeniu komisji, a ocenę z egzaminu dyplomowego i wynik ukończenia studiów podawane są przez przewodniczącego komisji do wiadomości studentowi w tym samym dniu, w którym odbył się egzamin dyplomowy. W Uczelni nie są tolerowane zachowania niezgodne z normami etycznymi lub prawnymi.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się opisane są w regulaminie studiów, który określa skalę ocen, terminy, w których ocena powinna być dokonana, możliwość dostosowania zasad uzyskiwanych zaliczeń i zdawania

egzaminów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zasady postępowania w sytuacjach, gdy student zgłasza zastrzeżenia do oceny. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się na poziomie kontroli i oceny bieżącej w ramach zajęć oraz na poziomie prac zaliczeniowych, prac licencjackich i magisterskich, które umożliwiają ocenę przygotowania studentów. Szczegółowe zasady zaliczania poszczególnych zajęć i sposoby weryfikowania osiągnięcia przypisanych do nich efektów uczenia się są opisane w sylabusach zajęć, dobór tych form nie budzi zastrzeżeń. Obowiązujący w Uczelni wzór sylabusu przewiduje określenie metod dydaktycznych, rygorów dydaktycznych umożliwiających sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się oraz sposoby zaliczania zajęć (zaliczanie, zaliczanie z oceną, egzamin).

Stosowane w Uczelni procedury potwierdzają, że metody sprawdzania i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Oceny i zaliczenia są wpisywane do protokołów, a następnie podawane do wiadomości studentów za pośrednictwem systemów informatycznych. Student ma prawo do zaliczenia poprawkowego każdego z zajęć, a także ma prawo do zaliczenia w trybie komisyjnym, co określa Regulamin studiów.

Studentom zapewnia się możliwość uzyskania informacji zwrotnej w sposób umożliwiający zrozumienie ewentualnie popełnionych błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość, a Prodziekan Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego wraz z Kierownikami Katedr wspierają studentów w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Studenci są zapoznawani z prawami i obowiązkami podczas pierwszego spotkania z władzami Uczelni na początku pierwszego semestru studiów.

Za postępowanie uchybiające godności studenta, w tym zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem studenci ponoszą odpowiedzialność na zasadach określonych w statucie i regulaminie Uczelni.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniały skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, ponadto umożliwiały sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, w tym języka specjalistycznego

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu oraz efektów uczenia się. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz indywidualne prace studentów są archiwizowane w celu dokonywania cyklicznych ich przeglądów, dodatkowo przeprowadzane są w każdym semestrze analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn niepowodzeń studentów. Prace dyplomowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia są dostosowane do poziomu studiów, charakteryzują się bardzo zróżnicowaną tematyką niemniej mieszczą się swym zakresem w dyscyplinie przyporządkowanej realizowanemu kierunkowi studiów. Prace dyplomowe są dostosowane do wymagań zawartych w dokumentach normatywnych i potwierdzają umiejętność połączenia teorii z badaniami zgodnie z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni, studenci wykazują się tu m.in.: znajomością literatury przedmiotu i jej właściwego wykorzystania, samodzielnością w definiowaniu problemu badawczego, analizowaniu wybranych przez siebie obszarów i wyciąganiu z tych analiz własnych wniosków i rekomendacji. Analiza wybranych prac etapowych wskazała na ograniczoną zgodność weryfikacji efektów uczenia się z ich formą określoną

w sylabusach do zajęć. Stwierdzono (np. w zajęciach *socjologia bezpieczeństwa* brakuje dowodów na osiągnięcie przez studentów i poprawne zweryfikowanie efektu K1 *Student pracuje w grupie przyjmując różne role: badacza, respondenta*; z zajęć - *bezpieczeństwo i ochrona informacji* brak dowodów na poprawne osiągnięcie przez studentów i zweryfikowanie efektu U4 *Potrafi planować i organizować pracę własną i pracę w zespole*; w zajęciach - *metodologia badań nad bezpieczeństwem* zmieniono formę egzaminu na ustną – egzamin według sylabusu powinien mieć formę pisemną oraz ze względu na brak określenia w rygorze dydaktycznym formy zaliczenia ćwiczeń, istnieją wątpliwości, co do osiągnięcia efektów uczenia się K_W02, K_W03. Rekomenduje się zwiększenie nadzoru nad wykorzystaniem przez nauczycieli akademickich metod weryfikacji efektów uczenia się oraz ich oceny zawartych w sylabusach do zajęć oraz nad procesem archiwizacji prac etapowych będących dowodami na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W Uczelni wprowadzony jest system aktywizacji studentów do aktywności naukowej, działają koła naukowe, które umożliwiają studentom aktywność naukową i badawczą. Studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych w Uczelni czego potwierdzeniem jest ich udział w konferencjach i sympozjach naukowych oraz autorstwo w pokonferencyjnych publikacjach naukowych. Studenci w trakcie studiów mają możliwość publikacji zarówno w monografiach wieloautorskich z serii Prace Naukowe Studentów Lotniczej Akademii Wojskowej publikowanych przez Wydawnictwo Lotniczej Akademii Wojskowej, jak również w innych periodykach dotyczących bezpieczeństwa.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia podczas rekrutacji realizuje zasadę równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia w ramach limitów przyjęć, ustalonych w uchwałach Senatu, może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości lub inne określone aktami wewnętrznymi Uczelni dokumenty oraz spełnia wymagania określone w Uchwale Senatu LAW. Na studia drugiego stopnia mogą ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli co najmniej studia pierwszego stopnia, przede wszystkim absolwenci kierunków o zbliżonym zakresie programowym do szeroko rozumianego kierunku w zakresie bezpieczeństwa. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak i uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się podczas studiów są rozbudowane i jednocześnie przejrzyste. Umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Określają one także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne

z prawem. Zapewnione jest także sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia i B2+ dla studiów drugiego stopnia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Prace etapowe, egzaminacyjne i prace dyplomowe oraz studenckie publikacje naukowe potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Poza wskazanymi w opisie analizie stanu faktycznego przypadkami, Uczelnia stosuje odpowiednie metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczelnia się oraz postępów w procesie uczenia się, posiada także dowody na ich osiągnięcie przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, a także doświadczenie zawodowe w zakresie nauk o bezpieczeństwie, do których przypisany jest oceniany kierunek studiów. Kompetencje dydaktyczne i badawcze kadra zdobywała podczas pracy w uczelniach polskich oraz zagranicznych, a także w trakcie staży w ramach programu Erasmus+. Dorobek naukowy kadry związany jest z prowadzonymi badaniami, organizowanymi konferencjami oraz publikacjami wyników tych badań. W zakresie nauk o bezpieczeństwie kadra Uczelni bierze aktywny udział w konferencjach oraz pozyskuje granty. Badania z zakresu nauk o bezpieczeństwie skupiają się na problematyce związanej z bezpieczeństwem lotniczym w całym spektrum tego zagadnienia. Aktywność kadry dostrzega się także na gruncie publikacyjnym. Zasoby kadrowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć i nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Znajduje to potwierdzenie we wspólnych publikacjach naukowych, którymi współautorami są studenci.

Kadrę kierunku stanowi 33 nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, w tym 1 tytułowy profesor, 10 doktorów habilitowanych, 18 doktorów oraz 4 magistrów. Stopnie naukowe kadra kierunku zdobywała głównie w naukach o bezpieczeństwie, ale także w pedagogice, inżynierii lądowej, geodezji i transporcie, historii, psychologii, filozofii oraz naukach o kulturze fizycznej. Studia w formie stacjonarnej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia rozpoczęło około 97 studentów co pozwala na bliski kontakt wykładowców i studentów i jest właściwą proporcją w stosunku do posiadanej kadry, umożliwiającą prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby zdobywali kompetencje dydaktyczne podczas pracy w uczelniach w Polsce, a także poprzez prowadzenie zajęć i studiowanie w uczelniach zagranicznych, a także staży i pracę w międzynarodowych instytucjach zajmujących się bezpieczeństwem. Część kompetencji dydaktycznych nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zdobywali zajęcia poprzez formalne wykształcenie, a także zdobywając kompetencje dydaktyczne podczas szkoleń realizowanych w Uczelni. Kadra ma możliwość uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez Uczelnię oraz podnoszenia swoich kompetencji poprzez udział w konferencjach. Corocznie organizowana jest konferencja metodyczna, której tematyka wynika corocznie ze zdiagnozowanych niedostatków. Pracownicy Uczelni oraz studenci mogą uczestniczyć w szkoleniu wewnętrznym na przykład uczestnicząc w szkoleniach językowych uzyskując certyfikaty językowe wymagane w lotnictwie lub w studiach podyplomowych. Powoduje to, że kadra posiada kompetencje do prawidłowej realizacji zajęć. Wszyscy nauczyciele odbyli szkolenia z zakresu prowadzenia zajęć on line, a także z BHP i Ppoż. Potwierdzenie nabytej wiedzy w zakresie BHP jest sprawdzane egzaminacyjnie.

O obsadzie zajęć decyduje dziekan w oparciu o kompetencje i doświadczenie poszczególnych osób oraz treści programowych przewidzianych do realizacji na poszczególnych zajęciach. Propozycje w zakresie obsady zajęć są dyskutowane podczas rady wydziału, która odbywa się co kwartał, jednak ostateczną decyzję podejmuje dziekan.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia nie jest znaczące i jest zgodne z przepisami prawa. Kadra prowadzi od kilkudziesięciu do stu kilkudziesięciu godzin zajęć, a najbardziej obciążony zajęciami nauczyciel akademicki wypracowuje 345 godzin. Tak zaplanowane obciążenie dydaktyczne umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele zatrudnieni w podstawowym miejscu pracy wypracowują wymagane ustawowo liczby godzin realizowanych zajęć.

Zajęcia zdalne prowadzone były na Google Meet, jednocześnie kadra wykorzystywała do zajęć platformy Ikar i Verbis. Kadra została przeszkolona w zakresie prowadzenia zajęć zdalnych, a materiały są przekazywane uczestnikom szkoleń.

Nauczyciele akademicy zatrudniani są na stanowiskach badawczych i dydaktycznych. Zatrudnienie kadry odbywa się w drodze otwartego konkursu, o którym informacje ogłaszane są na stronie Uczelni. Każdy z kandydatów uczestniczący w konkursie składa wymagane dokumenty potwierdzające posiadane kwalifikacje oraz dorobek naukowy i dydaktyczny. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Informacje o wyniku postępowania rekrutacyjnego zamieszczane są na stronie Uczelni.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są oceniane przez studentów. Badania ankietowe prowadzone są po zakończeniu poszczególnych zajęć i grup zajęć. Studenci oceniają, nauczyciela i zajęcia wykorzystując platformę Verbis. Oceniane są między innymi kryteria zaliczenia zajęć, dostępność wykładowcy, punktualność rozpoczynania i kończenia zajęć, zgodność z harmonogramem zajęć, obiektywność oceniania, a także aktywowanie studentów. Każdy nauczyciel akademicki może zapoznać się z wynikami ocen studenckich. Dziekan ma dostęp do wszystkich wyników. Wyniki ankiet są na bieżąco monitorowane. Dodatkowo dziekan i prodziekani prowadzą hospitacje zajęć w oparciu o przygotowany plan hospitacji. Hospitacji dokonywać mogą także pracownicy lub zespół wskazany przez dziekana. Dokumentacja i procedura hospitacji jest sformalizowana. W przypadku niskich, powtarzających się studenckich ocen lub innych okoliczności

wskazujących na niewłaściwe prowadzenie zajęć dziekan może przeprowadzić lub zarządzić przeprowadzenie tak zwanej hospitacji interwencyjnej, przeprowadzić rozmowy wyjaśniające lub w inny sposób pomóc poprawić jakość prowadzonych zajęć. Także zajęcia prowadzone w formie on line są na bieżąco kontrolowane. Obowiązuje zasada corocznej hospitacji zajęć oraz co najmniej dwukrotnej hospitacji w ciągu roku zajęć nowozatrudnionego wykładowcy.

Oceny pracowników prowadzone są w ustawowych terminach. Ocena okresowa przebiega według procedury określonej w uchwale Senatu LAW, co powoduje, że proces oceny jest transparentny. W ocenie okresowej uwzględnia się oceny studentów, osiągnięcia dydaktyczne, zaangażowanie w studencki ruch naukowy, publikacje dydaktyczne.

Wyniki okresowej oceny kadry, hospitacje, a także oceny dokonywane przez studentów wpływają na rozwój indywidualnych ścieżek kariery. Kadra rozumie i zna zasady oceny osiągnięć. Obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym nauczyciele akademicy potwierdzili, że kryteria ocen są jasno określone i znane kadrze. Także podział i zasady przejścia pomiędzy stanowiskami nauczycieli dydaktycznych i badawczych jest jasny.

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia oraz rozwojowi kadry. Powoduje to, że kadra dynamicznie rozwija się czego efektem są awanse naukowe. W ostatnim roku kadra kierunku wzbogaciła się o jednego doktora habilitowanego, 3 doktorów, a trzy osoby wszczęły przewody doktorskie.

Kadra i studenci są szkoleni z zakresu rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia, a także reagowania na przypadki dyskryminacji. Całość procedury związanej z zapobieganiem i reagowaniem na przypadki mobbingu, dyskryminacji i zagrożeń bezpieczeństwa określona jest w zarządzeniu 4/2019 Rektora-Komendanta LAW. Na Uczelni działa Psychologiczny Punkt Konsultacyjny.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i dobrze udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenie zdobyte poza uczelnią. Pozwala to na prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Struktura kwalifikacji, doświadczenie zdobyte poza uczelnią oraz posiadane kompetencje dydaktyczne, przydział poszczególnych zajęć oraz liczba godzin zajęć jest prawidłowo określona i zgodna z wymaganiami. Polityka kadrowa jest prowadzona prawidłowo. Dobór nauczycieli odbywa się w drodze konkursu, co zapewnia właściwy dobór kandydatów. Ocena kadry dokonywana jest przez studentów, dodatkowo system hospitacji i ocen okresowych sprzyja motywowaniu kadry do rozwoju. Zasady rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa i wszystkich form dyskryminacji jest ujęty stosownymi przepisami wewnętrznymi Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Studia na kierunku bezpieczeństwo narodowe realizowane są w kompleksie naukowo-dydaktycznym, który składa się z połączonych łącznikiem budynków o łącznej powierzchni użytkowej 1580,62 m². Wydział Bezpieczeństwa Lotniczego dysponuje: dziewięcioma salami wykładowymi (252 miejsca), dwoma aulami (każda 144 miejsca), pięcioma laboratoriami naukowymi i specjalistycznymi pracownikami dydaktycznymi, wewnętrznym i zewnętrznym kompleksem obiektów sportowych (w tym basenem krytym, dwoma salami gimnastycznymi, siłownią) oraz nowoczesnym kompleksem sportowym oddanym do użytku w 2021 r. W razie potrzeby WBL może także korzystać z sal wykładowych Wydziału Lotnictwa oraz Instytutu Logistyki Transportu. Zajęcia z języków obcych odbywają się w Studium Języków Obcych, którego infrastruktura obejmuje: siedemnaście sal wykładowych i dwa laboratoria językowe (łączna liczba miejsc wynosi 429). Poza tym nauczyciele akademicy korzystają z dwunastu pomieszczeń dla wykładowców.

Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w urządzenia audiowizualne (komputery, rzutniki multimedialne, nagłośnienie, ekrany, tablice). W holach Uczelni dostępne są urządzenia wielofunkcyjne, wchodzące w skład Systemu Centralnego Wydruku.

W procesie kształcenia studentów wykorzystuje się następujące laboratoria naukowe i specjalistyczne pracownie dydaktyczne: 1) Laboratorium Interaktywnego Symulatora Operacyjno-Taktycznego Działalności Sił Powietrznych (GAMBLER); 2) Laboratorium Zarządzania Kryzysowego; 3) Laboratorium Zautomatyzowanego Wsparcia Procesu Dowodzenia Obroną Przeciwlotniczą; 4) Laboratorium Wirtualnej Rzeczywistości; 5) Laboratorium Bezpieczeństwa Powietrznego; 6) Laboratorium Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia; 6) Pracownię Historii i Sztuki Wojennej i Dydaktyki Lotniczej. Oprócz tego do realizacji niektórych grup zajęć wykorzystywana jest infrastruktura badawczo-dydaktyczna innych jednostek organizacyjnych Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie, w tym: 1) Laboratorium Logistyki Wojskowej – Symulator Wojskowego Oddziału Gospodarczego; 2) Laboratorium Zarządzania Procesami Logistyki Lotnictwa; 3) Zintegrowana Pracownia Logistyki Lotnictwa; 4) Laboratorium Obsługi Ładunków Lotniczych; 5) System Szkolno-Treningowy Do Broni Strzeleckiej „ŚNIEŻNIK-1”. Laboratoria naukowe oraz specjalistyczne pracownie dydaktyczne są wyposażone w stanowiska komputerowe dla studentów i nauczycieli akademickich, projektory multimedialne zintegrowane z interaktywną tablicą oraz różnego rodzaju urządzenia specjalistyczne w zależności od ich przeznaczenia (np. ploter, kamery komputerowe, stół multimedialny, okulary VR, dozymetry DKP – 50, radiometr DPO, bramowy wykrywacz metali Garrett PD 6500i, egzemplarz broni inteligentnej, układ śledzenia punktów celowania bronią itd.). Na stanowiskach dostępowych, w zależności od potrzeb, zainstalowane zostało oprogramowanie ogólnego przeznaczenia takie jak: system operacyjny MS-Windows, pakiet biurowy MS-Office, a także oprogramowanie specjalistyczne, m.in. program GAMBLER, aplikacja System Testów Wiedeńskich, program LOGFAS, Microsoft Project Professional, Microsoft Visio Professional, aplikacja realizująca funkcje symulatora strzelania.

Dodatkowo studenci podczas odbywania praktyk zawodowych i realizacji zajęć oraz ćwiczeń poza Uczelnią, służących praktycznemu przygotowaniu zawodowemu, korzystają z obiektów zewnętrznych należących m.in. do: Ośrodka Szkolenia Obsług Bezzałogowych Systemów Powietrznych w Dęblinie, Wojskowego Centralnego Biura Konstrukcyjno-Technologicznego w Warszawie, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rykach, Starostwa Powiatowego w Rykach, Lotniska im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Opisana infrastruktura oraz zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

W zarządzaniu procesem dydaktycznym wykorzystywanych jest kilka narzędzi informatycznych. Uczelnia umożliwia studentom i nauczycielom akademickim korzystanie m.in. z platformy edukacyjnej IKAR. Jednak WBL nie prowadzi obecnie kształcenia na odległość na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Taka forma edukacji była stosowana w czasie pandemii COVID-19, tj. w latach 2020-2021. Społeczność akademicka może eksploatować aplikację wirtualny dziekanat VERBIS oraz komunikator Google Meet. Oprogramowanie VERBIS służy do kompleksowej obsługi spraw studiów, studentów oraz nauczycieli akademickich. Każdy pracownik i student na czas pracy bądź studiów ma też możliwość pobrania i zainstalowania pakietu MS–Office 365. Informacje uzyskane na temat infrastruktury informatycznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania pozwalają stwierdzić, że zasoby te są nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Zajęcia dydaktyczne są prowadzone w formie: wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów i seminariów. Ćwiczenia odbywają się w grupach liczących do 30 osób. SeminaRIA dyplomowe w grupach liczących do 15 osób. Pracownie specjalistyczne i laboratoria pozwalają realizować zajęcia w kilkusobowych grupach. Wyposażone są w sprzęt laboratoryjny pozwalający na samodzielne wykonywanie ćwiczeń przez studentów lub pracę w 2-3 osobowych zespołach. Wielkość i skład grup językowych ustala Studium Języków Obcych. Z kolei zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w formach zaproponowanych przez Ośrodek Szkolenia Kondycyjnego. Biorąc pod uwagę liczbę, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczbę stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. należy uznać, iż zasoby te są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Biblioteka Główna LAW obsługuje ok. 2 tys. czytelników. Jej zasoby stanowią: druki zwarte – 148 482 woluminów, 96 tytułów czasopism – 27379 woluminów, 1660 zbiorów specjalnych. W czytelni znajdują się 62 stanowiska do pracy (w tym jedno dedykowane osobom z niepełnosprawnością), jak również 4 stanowiska z dostępem do Internetu. Księgozbiór podręczny czytelni liczy 6000 woluminów i 96 tytułów czasopism, które są prenumerowane na bieżąco. Integralną częścią biblioteki jest Ośrodek Informacji Naukowej i Bibliograficznej, którego pracownicy udzielają informacji na temat zbiorów oraz specjalistycznych baz danych. Ponadto przeprowadzają oni instruktaże obsługi baz i systemów (WBN, Taylor&Francis, Proquest, Knovel, IbukLibra, Academica). Biblioteka tworzy bazy w oparciu o dwa programy informacyjno-biblioteczne SOWA i OMEGA. Program SOWA służy do tworzenia katalogów bibliotecznych i baz bibliograficznych, a program Omega jest wykorzystywany do dokumentowania dorobku naukowego kadry naukowej i naukowo-dydaktycznej. Biblioteka LAW przynależy do Federacji

Bibliotek Cyfrowych. Pozwala to na gromadzenie i udostępnianie metadanych na temat polskich zasobów cyfrowych. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Uczelnia zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Przeglądy są przeprowadzane zgodnie z wymogami prawa powszechnie obowiązującego. Za terminowe przeprowadzanie tego rodzaju przeglądów odpowiadają pracownicy – specjaliści w dziedzinie BHP. Ostatni przegląd był zrealizowany w listopadzie 2022 r. i zakończył się wnioskami, że ogólny stan techniczny i użytkowy obiektów, warunki do pracy dla pracowników administracyjnych, nauczycieli oraz warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych spełniają wymagania określone przepisami BHP.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że we wszystkich budynkach Uczelni jest dostęp do przewodowego lub bezprzewodowego Internetu. Studenci AWL mogą nieodpłatnie korzystać z infrastruktury badawczej po wyrażeniu zgody przez opiekuna tej infrastruktury. Warunkiem jest, aby była ona przez nich wykorzystana do celów działalności naukowej albo dydaktycznej. Ponadto poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów studenci mogą korzystać również z infrastruktury dydaktycznej.

Uczelnia jest dostosowana do kształcenia osób z niepełnosprawnością. Główny budynek służy realizacji zajęć na ocenianym kierunku wyposażony jest w platformę oraz windę dla osób z niepełnosprawnością. Dom Studencki posiada windę przy schodach zewnętrznych, pokój z węzłem sanitarnym przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a także urządzenie do transportu takich osób. W Stołówce Studenckiej zainstalowano windę umożliwiającą wjazd na pierwsze piętro, gdzie zlokalizowana jest jadalnia. Dodatkowo wyposażenie tego budynku stanowi specjalny transporter dla osób poruszających się na wózkach. W budynkach dydaktycznych znajdują się toalety dostosowane dla osób poruszających się na wózkach. Natomiast decyzje w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia tej grupy studentów podejmuje Pełnomocnik Dziekana ds. Studentów Niepełnosprawnych. Na tej podstawie należy uznać, że zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego.

Do kształcenia na odległość wykorzystywana jest przede wszystkim platforma edukacyjna IKAR. Jest to system zarządzania treścią służący do nauczania i uczenia się. Platforma ta pozwala na udostępnianie materiałów dydaktycznych (tekstowych i multimedialnych), komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzania konsultacji ze studentami w formie on-line jest wykorzystywana platforma internetowa Google Meet. Rozwiązania techniczne i infrastruktura Uczelni pozwala na realizację studiów w formie e-learningowej. Oprogramowanie wykorzystywane do zdalnego nauczania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Infrastruktura

i oprogramowanie stosowane w kształceniu na odległość jest połączone z innymi systemami uczelnianymi w ramach sieci wewnętrznej.

Uczelnia podejmuje działania, aby zapewnić studentom dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania. Przykładem może być Laboratorium Wirtualnej Rzeczywistości (dalej zwane „VR”). W pracowni tej znajduje się realistyczne środowisko 3D w postaci samolotu Airbus A321, po którym użytkownik może się poruszać poprzez cyfrową rzeczywistość, w tym: dokładnie odwzorowano model kabiny pasażerskiej ww. samolotu. Laboratorium VR jest przeznaczone do badania zachowań personelu lotniczego w sytuacjach kryzysowych, które mogą mieć miejsce na pokładzie cywilnego statku powietrznego. Na stanowiskach badawczych znajduje się zainstalowane specjalistyczne oprogramowanie VR/3D opracowane przez zespół badawczy z WBL oraz zewnętrzną firmę IT. Jest to aplikacja pozwalająca dokonywać oceny przestrzegania przez personel pokładowy procedur bezpieczeństwa oraz analizy zachowania załogi samolotu w różnych sytuacjach kryzysowych. Dostępne oprogramowanie ze względu na zastosowaną technologię VR umożliwia osobie ćwiczącej wcielenie się w rolę członka załogi pasażerskiego statku powietrznego. Dodatkowo VR ma funkcje raportowania wszystkich czynności wykonywanych przez członków załogi w sytuacji pożaru na pokładzie samolotu oraz awaryjnego wodowania. Pozwala też badać szczegółowo zachowania indywidualne personelu pokładowego, w tym wiedzę i umiejętności pracy zespołowej w warunkach zagrożenia życia, w sytuacji stresowej oraz działania pod presją czasu.

Zasoby biblioteczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. W polityce zarządzania zbiorami bibliotecznymi uwzględnia się potrzeby środowiska akademickiego. Zapotrzebowania na nowe opracowania zwarte nauczyciele akademicy mogą zgłaszać bezpośrednio do pracowników Biblioteki Głównej LAW. Ponadto na stronie internetowej Uczelni znajduje się zakładka Biblioteka Główna, a w niej zakładka „Zaproponuj zakup książki”, co umożliwia również zdalne zgłaszanie potrzeb w zakresie wzbogacenia księgozbioru.

Zasoby biblioteczne obejmują literaturę zalecaną w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Ustalenie to zostało dokonane na podstawie sprawdzenia dostępności w zasobach bibliotecznych, losowo wybranych pozycji wskazanych w kartach dwóch zajęć, tj. *metodologii badań nad bezpieczeństwem* i *podstaw prawnych i teorii bezpieczeństwa narodowego*. Wybrane publikacje znajdowały się w księgozbiorze w liczbie kilku egzemplarzy.

Za pośrednictwem Wirtualnej Biblioteki Nauki BG ma dostęp do następujących bibliograficznych, abstraktowych, faktograficznych i pełnotekstowych baz danych: Elsevier, Springer, Wiley, czasopism Nature i Science, Web of Science i Scopus. W 2021 r. czytelnicy ze wskazanych baz pobrali 46992 artykuły pełnotekstowe. Oprócz tego BG użytkuje bazę IBUK Libra, która zapewnia całodobowy dostęp do wirtualnej czytelnicy z dowolnego miejsca i szeroki dostęp do zakupionych publikacji specjalistycznych, naukowych oraz popularnonaukowych. Studenci mogą również korzystać z wielodyscyplinarnej bazy Knovel, która jest dostępna online i zawiera podręczniki, książki, bazy, wydawnictwa techniczne i materiały konferencyjne. Poza tym mają oni zapewniony dostęp do wielodyscyplinarnej bazy ProQuest Technology Collection, która jest jedną z największych na świecie internetowych baz (platform) gromadzących zbiory publikacji elektronicznych.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z nich. W bibliotece znajduje się jedno stanowisko, które zapewnia takim osobom dostęp do zasobów.

Studentom, w tym studentom z niepełnosprawnością są zapewniane materiały opracowywane w formie elektronicznej. Do tego celu wykorzystywane jest najczęściej oprogramowanie IKAR. Oprócz tego niekiedy materiały w formie elektronicznej (np. w postaci plików pdf.) przesyłane są za pośrednictwem poczty elektronicznej lub udostępniane poprzez Dysk Google (ang. Google Drive).

Okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej przeprowadza wyznaczony pracownik. Dokonywane są one raz w roku i obejmują sprawdzenie poprawności działania projektorów multimedialnych, nagłośnienia audio oraz innych elementów wyposażenia. Pracownik ten reaguje również na różnorakie bieżące problemy związane z infrastrukturą i zasobami edukacyjnymi. Poza tym ocena infrastruktury, wyposażenia technicznego, aparatury badawczej jest dokonywana w czasie szkolenia metodycznego, które odbywa się na początku każdego roku akademickiego. Ze sprawozdania z przeglądu Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe za rok akademicki 2020/2021 wynika, iż infrastruktura i zasoby edukacyjne są też monitorowane w ramach corocznych przeglądów systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wnioski formułowane na podstawie tego przeglądu są wykorzystywane do określania kierunków dalszego rozwoju WBL, a także planowania zakupów czy opracowywania planów remontowych i inwestycyjnych. Przykład: „Ocena infrastruktury – w katedrze uruchomiono cztery nowe laboratoria do prowadzenia zajęć. Do minusów można zaliczyć brak możliwości pozyskania nowego sprzętu laboratoryjnego, który uatrakcyjniłby i unowocześnił sposób prowadzenia zajęć”. Ponadto systematycznie raz w roku dokonywany jest także przegląd infrastruktury bibliotecznej, w tym sprzętu komputerowego, kolekcji baz danych i platform książek elektronicznych. Zatem w ocenianej jednostce opracowano i wdrożono procedury pozwalające na przeprowadzanie okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, jak również liczby studentów oraz potrzeb osób niepełnosprawnych.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Przykładem może być utworzenie i oddanie do użytku Laboratorium Bezpieczeństwa Powietrznego i Laboratorium Wirtualnej Rzeczywistości w 2021 r. wyposażonych, m.in. w nowy sprzęt komputerowy i rzutniki multimedialne. Oprócz tego każdy nauczyciel akademicki ma możliwość skorzystania ze sprzętu i oprogramowania specjalistycznego na potrzeby realizowanego procesu dydaktycznego lub prowadzonej działalności naukowej.

Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w okresowych przeglądach infrastruktury i zasobów edukacyjnych. Uczestnictwo interesariuszy wewnętrznych ma kilka form. W przypadku nauczycieli akademickich odbywa się to m.in. podczas cyklicznych szkoleń metodycznych, jak również w ramach procedury sporządzania wniosków o rozwój infrastruktury. Wskazywanie pewnych kierunków doskonalenia infrastruktury czy jej wyposażenia jest też związane z funkcjonowaniem zespołów badawczych. Natomiast studenci mają

sposobność zgłaszania swoich postulatów w tej mierze przy okazji spotkań z opiekunami roku, Dziekanem WBL. Innym kanałem komunikacji są spotkania na różnych szczeblach z samorządem studenckim. Ponadto studenci mogą wyrażać swoją opinię na ten temat poprzez swoich reprezentantów w Radzie Wydziału oraz Senacie Uczelni.

Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do rozwoju infrastruktury dydaktycznej, naukowej, wyposażenia oraz innych zasobów edukacyjnych. Przykładem może być doposażanie z inicjatywy studentów, np. Laboratorium Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w sprzęt i środki służące do kształcenia umiejętności zabezpieczenia medycznego w warunkach zagrożenia zdrowia lub życia ludzkiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje rozbudowaną infrastrukturą i zasobami edukacyjnymi dostosowanymi do potrzeb kształcenia studentów na kierunku bezpieczeństwo narodowe, z uwzględnieniem także potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Sale ogólne, ćwiczeniowe i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe zostały wyposażone w sprzęt techniczno-informatyczny oraz specjalistyczny umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Ponadto cała baza dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i sportowa wraz z wyposażeniem są dostępne dla studentów w czasie wolnym od zajęć. Poza tym dzięki ogólnodostępnej sieci internetowej, oprogramowaniu, które mogą pobrać studenci i nauczyciele akademicy, platformie e-learningowej oraz innym wdrożonym rozwiązaniom Uczelnia zapewnia sprawną i efektywną komunikację, a także realizację zajęć w formie kształcenia na odległość.

Zbiory biblioteczne, które są okresowo uzupełniane, mają swoje odzwierciedlenie w sylabusach. Obok tradycyjnych zbiorów bibliotecznych studenci mają też zapewniony dostęp do publikacji naukowych i popularnonaukowych w wersji elektronicznej.

Infrastruktura i zasoby edukacyjne poddawane są systematycznej ocenie, w której biorą udział nauczyciele akademicy oraz studenci. Władze Uczelni, w miarę możliwości, wdrażają zgłaszane inicjatywy i poszerzają zasoby wykorzystywane do realizacji procesu dydaktycznego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Imponujące laboratoria naukowe, systematycznie rozbudowywane i unowocześniane, z których korzystają studenci w ramach procesu kształcenia oraz realizując czynności badawcze.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzi stałą, aktywną i wieloaspektową współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Interesariusze zewnętrzni są reprezentantami instytucji państwowych, jednostek samorządu terytorialnego, sektorowych grup eksperckich, przedsiębiorstw lotniczych, samorządów gospodarczych, uczelni zagranicznych i krajowych, szkół ponadpodstawowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami bezpieczeństwa.

Kooperacja z interesariuszami zewnętrznymi w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest aktualizowana i ma charakter zarówno działań podejmowanych indywidualnie, jak i instytucjonalnie w sposób sformalizowany.

Zasady sformalizowanej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego zostały uregulowane w ramowych umowach o współpracy.

Interesariusze zewnętrzni występowali do Uczelni z propozycjami zmian odnoszącymi się do programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe, ostatnia zmiana na wniosek interesariuszy zewnętrznych dotyczyła wprowadzenia zajęć praktycznych na strzelnicę.

Uczelnia uczestniczy w konsultacjach programu studiów, co najmniej raz w roku implementując zmiany w ramach programu edukacji lotniczej i lotniskowej, oraz w ramach programu EMILYO (programy w ramach szkoleń młodych podchorążych i europejskiej wymiany). Na płaszczyźnie współpracy z krajowymi i międzynarodowymi Uczelniami stworzono dla studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe moduły specjalistyczne: np. *BSP w nowoczesnych zawodach gospodarki; lider przywódca w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych*.

Rodzaj, liczba, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje Uczelnia w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Ponadto jest wystarczający dla prawidłowej realizacji procesu kształcenia i zgodny z obszarami działalności zawodowej oraz zbieżny z wyzwaniami zawodowego rynku pracy właściwymi dla ocenianego kierunku.

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzą również pracownicy Uczelni, którzy są jednocześnie praktykami, pracującymi w instytucjach publicznych. Uczelnia dla ocenianego kierunku zapewnia współuczestnictwo praktyków w prowadzeniu zajęć, dobierając ich w sposób adekwatny do specyfiki zajęć i osiąganych w jego ramach efektów uczenia się, a także wiedzy i doświadczenia zaproszonego praktyka.

Formami współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również organizacja praktyk i staży studenckich, wymiany studenckie, konferencje naukowe (np. konferencja edukacja dla bezpieczeństwa oraz coroczna konferencja bezpieczeństwo portów lotniczych i morskich), warsztaty z udziałem pracodawców, wizyty studyjne w przedsiębiorstwach oraz instytucjach (np. wizyta studyjna w Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie oraz na Lotnisku Chopina w Warszawie, Porcie Lotniczym w Lublinie).

Uczelnia dla studentów kierunku organizuje wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi szkolenia ponadprogramowe z zakresu kompetencji miękkich, podnoszące praktyczne kompetencje studentów (szkolenia symulacyjne, obsługa dronów) oraz kwalifikacje, dające im przewagę na rynku pracy.

Ponadto interesariusze zewnętrzni wspomagają studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe podczas realizacji prac dyplomowych poprzez udostępnianie materiałów niezbędnych do realizacji pracy dyplomowej.

W warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania, spowodowanego obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19, Uczelnia kontynuowała wszystkie formy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w tym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, przy zastosowaniu środków komunikacji na odległość na platformach internetowych.

Uczelnia skutecznie prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, poszerzając ustawicznie grono interesariuszy zewnętrznych kierunku, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Ponadto Uczelnia za pośrednictwem Biura Karier skutecznie prowadzi monitorowanie karier zawodowych absolwentów ocenianego kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Systematyczne i bezpośrednie relacje z licznymi krajowymi i zagranicznymi interesariuszami zewnętrznymi są mocną stroną kierunku bezpieczeństwo narodowe. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego mają stworzone warunki do udziału w procesie określania i weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku. Ponadto interesariusze zewnętrzni angażowani są bezpośrednio w proces dydaktyczny. Sugestie i wnioski przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, które są przedkładane Uczelni w sposób formalny i nieformalny są stale uwzględniane i wdrażane w programie studiów i aktualizacji różnych form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, których rezultaty wykorzystywane są do rozwoju i doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Celem działań podejmowanych w ramach szeroko rozumianej współpracy międzynarodowej jest zwiększenie rozpoznawalności LAW na arenie międzynarodowej, dzięki czemu Uczelnia będzie mogła

rozwijać się poprzez wdrożenie najnowszych rozwiązań spełniających światowe standardy i wymagania. LAW jest zaangażowana w realizację dwóch międzynarodowych programów wymiany, tj. EMILYO (The European Initiative for the Exchange of Military Young Officers) i Erasmus+. W 2008 r. Uczelnia przystąpiła do projektu EMILYO, który jest skierowany do studentów wojskowych i kadry zawodowej. Mobilność studentów wojskowych ma na celu harmonizację europejskiego systemu kształcenia oraz promowanie idei Europejskiego Bezpieczeństwa i Obrony, a także wzmocnienie interoperacyjności pomiędzy europejskimi kadetami. W związku z realizacją tego programu studenci wojskowi mogą uczestniczyć w kursach, szkoleniach i innych przedsięwzięciach. W ramach tego projektu Uczelnia współpracuje z partnerami, m.in. z takich krajów jak: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Grecja, Estonia, Włochy, Litwa, Rumunia, Hiszpania i Szwecja. Jednym z efektów wspólnych działań związanych z programem EMILYO był zorganizowany w 2019 r. tygodniowy kurs pt. Civil-Military Cooperation in Aviation Safety Course dla przedstawicieli z uczelni partnerskich Rumunii, Grecji i Estonii.

W 2015 r. Komisja Europejska przyznała LAW Kartę Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego (ECHE). Głównym celem tej współpracy jest systematyczna wymiana doświadczeń studentów, nauczycieli akademickich i pracowników Uczelni z zagranicznymi partnerami poprzez prowadzone działania mobilnościowe. Podczas studiów istnieje możliwość wyjazdu dla studentów w celu odbycia części studiów lub praktyk w zagranicznych uczelniach lub innych instytucjach. LAW ma podpisane umowy związane z realizacją programu Erasmus+ z 11 wojskowymi uczelniami (m.in. Theresian Military Academy – Australia, Estonian Aviation Academy – Estonia, Henri Coanda Air Force Academy – Rumunia, Academia Militar - Hiszpania) i 8 cywilnymi (m.in. French Civil Aviation University (ENAC) – Francja, Technical University of Madrid – Hiszpania, Technical University of Applied Sciences Wildau – Niemcy).

Na stronie internetowej LAW znajdują się szczegółowe informacje na temat programu Erasmus+ oraz EMILYO. W tym związane z kryteriami udziału w wymianie międzynarodowej, źródłami finansowania czy wymaganymi dokumentami. Ponadto wskazane zostały osoby do kontaktów, które udzielają wsparcia i dysponują pełną wiedzą dotyczącą mobilności studentów i pracowników.

Od października 2023 r. Uczelnia planuje przystąpienie do International Air Force Semester. Program ten umożliwi wyjazdy i przyjazdy studentów wojskowych na 3 miesiące, co będzie związane z realizacją przez 4 uczelnie partnerskie takiego samego programu studiów w trakcie 3 semestru studiów.

Program studiów oprócz zajęć ogólnych z języka angielskiego zawiera takie zajęcia jak: frazeologia lotnicza czy język angielski w zastosowaniach lotniczych, które służą nauce języka specjalistycznego związanego z przyszłym zawodem. Ponadto Uczelnia stwarza warunki do podnoszenia umiejętności językowych, które są przydatne podczas mobilności studentów, np. organizuje egzamin z języka angielskiego na poziomie STANAG, B2.

Inną formą internacjonalizacji procesu kształcenia jest udział studentów i nauczycieli akademickich w konferencjach międzynarodowych. Przykładem jest uczestnictwo nauczyciela akademickiego i studenta w dniach 22-24 września 2022 r. w międzynarodowej konferencji naukowej nt. Medycyna Lotnicza i Kosmiczna, która miała miejsce w Paryżu (Francja). Natomiast w Szczegółowym Planie Współpracy Międzynarodowej Lotniczej Akademii Wojskowej na 2023 rok zamieszczono pięć przedsięwzięć związanych z udziałem nauczycieli akademickich w konferencjach, kwerendach bibliotecznych i archiwalnych czy prowadzeniem badań naukowych: 1) WADDEM 2023 – Congress on Research in Humanities and Social (Irlandia); 2) International Conference on Research in Humanities

and Social Sciences (Szwecja); 3) Air Defence Conference 2023 (Republika Czeska); 4) Defense Technology Forum 2023 (Bułgaria); 5) Kwerenda do monografii (Wielka Brytania). Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia.

Upowszechnianie informacji o ofertach mobilności następuje na kilka sposobów, w tym: 1) informacje o możliwych wyjazdach są zamieszczane na stronie internetowej; 2) informacje na temat mobilności są przekazywane w czasie spotkań koordynatora programu Erasmus+ ze studentami; 3) oferty wyjazdów są również umieszczane na tablicach ogłoszeń; 4) informacje o propozycjach mobilności można uzyskać od osób zajmujących się współpracą międzynarodową. Na stronie internetowej Uczelni opisano procedury wyjazdowe w przypadku ubiegania się o zgodę na wyjazd pracowników oraz studentów. Od 2015 r. z możliwości uczestnictwa w programie Erasmus+ skorzystało 12 studentów z WBL, którzy studiowali co najmniej jeden semestr w uczelniach zagranicznych. Poza tym 2 studentów wyjechało na praktyki w ramach tego programu, które trwały ok. 2 miesiące. W tym samym okresie w Uczelni na wymianie studenckiej przebywało 48 studentów zagranicznych, głównie z Hiszpanii, Rumunii, Francji, Czech, Słowacji, Bułgarii, Węgier. Z kolei na praktykach przebywało 23 studentów zagranicznych.

Również 28 nauczycieli akademickich brało udział w zagranicznych szkoleniach. Oprócz tego 32 pracowników wyjeżdżało do zaprzyjaźnionych uczelni partnerskich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Natomiast 14 nauczycieli z uczelni zagranicznych przebywało na stażach w LAW. Od 2016 r. w Uczelni kształciła się grupa 15 kadetów z Królestwa Arabii Saudyjskiej, z którymi prowadzono zajęcia w języku angielskim. Warto podkreślić, że zgodnie z zarządzeniem Rektora – Komendanta LAW z dnia 8 lipca 2021 r. osoby ubiegające się o zgodę na wyjazd zagraniczny zobowiązane są do przedłożenia certyfikatu językowego lub innego dokumentu potwierdzającego znajomość języka angielskiego lub innego języka obcego będącego językiem wykładowym danego przedsięwzięcia zagranicznego. W sytuacji nieposiadania certyfikatu albo innego dokumentu osoba wyjeżdżająca zostaje skierowana na egzamin potwierdzający znajomość języka obcego, który jest przeprowadzany przez pracowników Studium Języków Obcych LAW. Na podstawie uzyskanych informacji zasadnym jest stwierdzenie, iż stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów na ocenianym kierunku studiów.

Proces analizy stopnia internacjonalizacji kierunku jest realizowany na kilku różnych poziomach: operacyjnym, strategicznym na poziomie jednostki oraz strategicznym na poziomie Uczelni. Koordynacją współpracy międzynarodowej zajmuje się Biuro ds. Współpracy Międzynarodowej podległe bezpośrednio Rektorowi- Komendantowi. Biuro to jest odpowiedzialne za planowanie oraz realizowanie celów w zakresie współpracy międzynarodowej. Do jego zadań należy, m.in.: 1) przygotowanie rocznego Planu Współpracy Międzynarodowej Akademii; 2) udział w tworzeniu i realizacji strategii umiędzynarodowienia Uczelni poprzez inicjowanie i podtrzymywanie współpracy w zakresie działalności Akademii; 3) koordynowanie i organizowanie realizacji programów mobilnościowych wymiany międzynarodowej studentów i pracowników Akademii w ramach programu Erasmus+ oraz EMILYO. Po powrocie z wyjazdu zagranicznego, wyjeżdżający zobowiązany jest do złożenia w BWM sprawozdania, w terminie czternastu dni od dnia zakończenia podróży. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia podejmuje działania, aby zapewnić możliwość rozwoju nauczycieli akademickich oraz studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia polega na współpracy z uczelniami zagranicznymi i innymi instytucjami w ramach programu ERASMUS+, EMILYO oraz poza nimi. LAW stwarza też nauczycielom akademickim oraz studentom warunki dla mobilności wirtualnej.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji internacjonalizacji kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie, które jest kierowane przez Lotniczą Akademię Wojskową do studentów ocenianego kierunku bezpieczeństwo narodowe ma stały charakter przybierając przy tym zróżnicowane formy oraz uwzględniając specyficzne oraz indywidualne potrzeby różnych grup studentów. Udzielane wsparcie odnosi się do wszystkich aspektów związanych z procesem uczenia się i jest adekwatne do założonych celów kształcenia oraz zapotrzebowania, które wynika z realizacji programu studiów bezpieczeństwo narodowe. Warto również zaznaczyć, że kierowane wsparcie i działania podejmowane przez Lotniczą Akademię Wojskową mają systemowy charakter, co umożliwia studentom osiągnięcie efektów uczenia się oraz wpływają na ich rozwój i płynne wchodzenie studentów na rynek pracy.

Pozytywnie należy ocenić, iż nauczyciele akademicki prowadzą konsultacje 2 godziny w tygodniu, z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, jak i w formule stacjonarnej. Ponadto studenci mogą skontaktować się z wykładowcami, a następnie umówić na spotkanie w formie stacjonarnej. Studenci zostali również przeszkoleni z obsługi platformy IKAR, która posiada wiele możliwości do udostępniania materiałów z zajęć. Plan zajęć jest dostępny dla studentów na wewnętrznej platformie, a do każdego zajęcia przypisany został link i hasło do logowania. Podczas kształcenia na odległość uruchomiona została infolinia, gdzie studenci mogli bezpośrednio kontaktować się z informatykami,

którzy rozwiązywali bieżące problemy techniczne. Uczelnia na wszelkie pytania w tym zakresie odpowiadała sprawnie. Studenci otrzymali również możliwość kontaktu do opiekunów danego roku, którzy udzielają im potrzebnego wsparcia. Uczelnia zapewnia dostęp do bezpłatnego korzystania z pakietu MS Office 365. Studenci mogą korzystać z infrastruktury Uczelni, wcześniej kontaktując się z osobą odpowiedzialną za dane laboratorium i po umówieniu z niego skorzystać.

Pozytywnie należy ocenić, iż Uczelnia sprzyjając rozwojowi naukowemu organizuje konferencje międzynarodowe, w których studenci mogą brać czynny udział, dając możliwość publikacji autorskich w czasopiśmie „Aviation and Security Issues”, jednocześnie wspierając proces powstawania artykułów naukowych. Dana publikacja może być monitorowana pod kątem rozpowszechniania się jej w środowisku naukowym. Działalność Biuro Karier sprzyja natomiast nabywaniu przez studentów nowych kompetencji poprzez warsztaty, szkolenia, gry sytuacyjne czy indywidualne konsultacje, a także udziela wsparcia w pisaniu listów motywacyjnych i CV. Pozytywnie należy ocenić wsparcie dla działalności koła naukowego kierunku bezpieczeństwo narodowe, które organizuje wieloobszarowe badania naukowe, później publikowane w monografiach naukowych, a studenci w ramach koła wydają książki z publikacjami tych badań. W ramach tej organizacji prowadzone są warsztaty z pisania artykułów naukowych, a także organizowane są konferencje międzyuczelniane, w tym ogólnopolskie. W takich konferencjach studenci mogą brać czynny udział poprzez wystąpienie z referatem, po przeprowadzeniu kompleksowych badań.

Uczelnia wspiera materialnie organizacje studenckie, motywując ich do działania. Budżet jest przydzielany na początku roku akademickiego na działalność organizacji studenckich i jest on dopasowywany do ram przedsięwzięć. Dodatkowo studenci działający w kole naukowym oraz Samorządzie mają możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni podczas działań podejmowanych w ramach swojej działalności, jak również podczas prowadzenia badań w ramach prac dyplomowych.

Rozwój artystyczny jest możliwy dzięki działalności Klubu Uczelnianego LAW, który współpracuje z ośrodkami kultury oraz środowiskami twórczymi, dzięki czemu studenci mogą uczestniczyć w różnych konkursach czy przeglądach, a także organizować różne spotkania, koncerty. Aktywność studencka przejawia się w organizacji wieczorów muzycznych, rozgrywek szachowych, wyjazdów do teatrów czy podróży. Rozwój sportowy jest możliwy, dzięki działającym dziewięciu sekcjom sportowym, wspieranym na bieżąco i organizacyjnie przez Uczelnię.

Studenci mają możliwość korzystania ze wsparcia stypendialnego, w tym stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Studenci wybitnie uzdolnieni oraz osiągający wyróżniające się wyniki w nauce mają możliwość studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów bądź też indywidualnego planu studiów i programu studiów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Uczelnia oferuje dodatkowe zajęcia z języków obcych dla osób z niepełnosprawnościami i możliwości dostosowywania form egzaminów do indywidualnych potrzeb (np. wydłużenia czasu pisania, zmiana formy z pisemnej na ustną lub odwrotnie, zwiększenie czcionki w tekstach itp.). Dodatkowo Uczelnia wspiera w procesie uczenia się również studentów będących rodzicami jak i studentki w ciąży poprzez oferowanie im możliwości studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów.

Student ma możliwość składania skarg i wniosków drogą e-mailową lub osobiście do Dziekana Wydziału. Wzory wniosków udostępniane są studentom na dysku Google. Studenci otrzymują informację o możliwości składania wniosków od opiekuna grupy, który dodatkowo również jest osobą,

do której mogą zwracać się studenci w sytuacjach dotyczących ich kierunku studiów i wszelkich problemów pojawiających się w procesie uczenia się. Ponadto Uczelnia posiada Rzecznika dyscyplinarnego ds. studentów, jak i daje możliwość odwołania się od decyzji. Wszelkie skargi i wnioski są rozpatrywane i rozwiązywane w możliwie najkrótszym terminie.

Wsparcie kierowane do studentów obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa, przeciwdziałania formom dyskryminacji i pomoc studentom poprzez działalność Psychologiczne Punktu Konsultacyjnego (PPK), które zapewnia wsparcie psychologiczne, poradnictwo, terapię psychologiczną, obejmując działania skupiające się na pomocy ofiarom dyskryminacji i przemocy, natomiast grupowe zajęcia z psychoprofilaktyki obejmują działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom przemocy. Przez cały rok akademicki prowadzone są kampanie psychologiczne, a także możliwe jest korzystanie z indywidualnych konsultacji, o czym studenci są na bieżąco informowani poprzez platformy internetowe.

Biuro Obsługi Studenta (BOS) jest czynne trzy dni w tygodniu i w soboty w terminach zjazdów, a godziny otwarcia Biura są dostosowane do potrzeb studentów. Kadra administracyjna jest dodatkowo szkolona w celu podnoszenia kwalifikacji, a ich pracę wspiera elektroniczny system zwany VERBIS, za pośrednictwem którego również studenci mają dostęp między innymi do swojego planu zajęć, ocen czy kontaktu z wykładowcami.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość zasiadać w Kolegium kierunku bezpieczeństwo narodowe. Dwóch reprezentantów jest wyznaczonych przez Samorząd Studencki do opiniowania planów i programów studiów. Rekomenduje się natomiast włączenie studentów do składu Komisji ds. Jakości Kształcenia, celem zapewniania właściwej reprezentacji tej grupie interesariuszy wewnętrznych. Rekomenduje się także przeprowadzanie okresowych przeglądów wsparcia studentów, obejmujących formy wsparcia, w tym zakresie korzystania z infrastruktury, działanie Biura Karier, Biura Obsługi Studenta czy biblioteki.

Władze Uczelni dbają o sprawdzanie jakości kształcenia na poszczególnych zajęciach poprzez anonimowe ankiety, które pozwalają ocenić nauczyciela prowadzącego zajęcia. Przedmiotem oceny są: kryteria i zasady zaliczenia zajęć, punktualność, zgodność prowadzenia zajęć z ich planem, organizacyjno-techniczne przygotowanie do zajęć, ocenianie, zgodność z Regulaminem Studiów LAW.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Lotnicza Akademia Wojskowa w kompleksowy sposób udziela wsparcia w procesie uczenia się podczas całego toku studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Wsparcie to jest prowadzone systematycznie, przybierając zróżnicowane formy, które są dostosowane do potrzeb studentów na ocenianym kierunku. Studenci otrzymują możliwość indywidualizacji studiów, rozwoju naukowego poprzez angażowanie się w działalność kół naukowych oraz rozwoju osobistego i organizacyjnego w ramach samorządu studenckiego. Wsparcie organizacji studenckich przejawia się poprzez opiekę

merytoryczną nad studentami oraz wsparcie organizacyjne i finansowe. Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, studentów szczególnie uzdolnionych czy studentów będących rodzicami. Zapewniane jest wsparcie psychologiczne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa. Uczelnia zapewnia właściwy system składania skarg i wniosków.

Uczelnia prowadzi działania mające na celu bieżące monitorowanie wsparcia kierowanego do studentów poprzez ankietyzację, w której studenci mają możliwości oceniania zajęć dydaktycznych, w których brali udział.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach dostępna jest w sposób nieograniczony miejscem, czasem oraz używanym sprzętem i oprogramowaniem. Strona zawiera informacje, oprócz języka polskiego, także w języku angielskim co zapewnia dostęp do treści także osobom, które nie znają języka polskiego. Treści można także powiększyć, zmienić kontrast, zwiększyć czytelność czcionki co zapewnia szerszy dostęp osobom z niepełnosprawnością z zakresu wzroku.

Na stronie Uczelni, ani w BIP-ie nie jest dostępny program studiów ze wszystkimi niezbędnymi elementami, w tym: cel kształcenia, efekty uczenia się, opis organizacji procesu kształcenia, charakterystyka procesu weryfikacji efektów. Szczątkowy opis studiów oraz specjalności możliwych do wyboru można znaleźć na stronie Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego. Na stronie Uczelni i Wydziału dostępne są zasady dyplomowania, informacje o możliwościach do uzyskania kwalifikacjach oraz system wsparcia dla procesu studiowania. Wobec powyższego rekomenduje się, aby program studiów z efektami uczenia się, systemem ich weryfikacji i sposobu oceniania znalazł się w publicznym dostępie także dla osób niemających możliwości zalogowania się do stron wewnętrznych Uczelni. Szczegóły procesu rekrutacyjnego znajdują się w zakładce kandydat, w tym także informacji o kwalifikowaniu na poszczególne kierunki studiów oraz poszczególnymi specjalnościami, zasadami przeliczania punktów z uzyskanych z egzaminu maturalnego. Podane są także możliwości przeliczenia wyników matur zagranicznych, szczegółowy harmonogram rekrutacji oraz tryb postępowania rekrutacyjnego. Na stronie znajduje się także pełna informacja dla kandydatów na studia, w tym warunki przyjęć i terminy rekrutacyjne, informacja o wymaganych dokumentach. Dostęp do informacji o studiach realizowany jest także w tradycyjnej formie w gablotach Uczelni, w formie ulotek, na portalach społecznościowych. Dodatkowo osoby zainteresowane zatrudnieniem mogą znaleźć na stronach www aktualne dane o konkursach na wakuujące stanowiska.

Analizowaniem treści zamieszczonych na stronach www Uczelni zajmuje się dział informatyczny. Propozycje treści zamieszczanych na stronach www może zaproponować każdy z nauczycieli, jednak o zamieszczeniu tych informacji decyduje dziekan. Za bezpieczeństwo stron odpowiada także dział informatyczny. Brakuje procedur włączenia do procesu monitorowania aktualności stron studentów i kadry. Rekomenduje się włączenie w proces monitorowania aktualności, kompleksowości i zrozumiałości informacji o studiach interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, przede wszystkim studentów, kadry i pracodawców.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dostęp do informacji o studiach nie jest ograniczany czasem, miejscem, czy używanym sprzętem. Na stronach www Uczelni oraz w BIP znajduje się częściowa informacja dotycząca studiów, a także warunków studiowania, wsparcia dla studentów oraz pełny opis procesu rekrutacyjnego. Treści zamieszczane na stronach www są na bieżąco aktualizowane, a sposób udostępniania danych podlega monitorowaniu przez pracowników informatycznych. Do rekomendowanych działań należy, aby program studiów z efektami uczenia się, systemem ich weryfikacji i sposobu oceniania znalazł się w publicznym dostępie także dla osób niemających możliwości zalogowania się do stron wewnętrznych Uczelni. Rekomenduje się ponadto włączenie w proces monitorowania aktualności, kompleksowości i zrozumiałości informacji o studiach interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, przede wszystkim studentów, kadry i pracodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W LAW nie opracowano tzw. polityki jakości, która zawierałby m.in. cele oraz zadania pozwalające osiągnąć wyznaczone kierunki działania związane z jakością kształcenia, a także opis kompetencji podmiotów współtworzących Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie Uczelni za jakość kształcenia odpowiedzialność ponosi Prorektor ds. Kształcenia, którego aparat pomocniczy stanowi Biuro Kształcenia. Ponadto Prorektor jest wspomagany, w tym zakresie przez nieformalny Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który tworzą kierownicy jednostek organizacyjnych. W związku z powyższym rekomenduje się na poziomie Uczelni opracować politykę jakości oraz

utworzyć formalny Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia z przypisaniem mu zadań i wskazaniem terminów ich realizacji.

W 2020 r. Kolegium Kierunków Studiów powołane na WBL wprowadziło System Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej zwany „SZJK”), który składa się z wytycznych, zasad i procedur obejmujących wszystkie aspekty jakości kształcenia na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe. Natomiast Dziekan WBL, aby zapewnić właściwą realizację procesu doskonalenia jakości, powołał Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej zwaną „KOZJK”). W skład KOZJK wchodzi: Dziekan WBL, Prodziekan WBL, kierownicy katedr, Pełnomocnik Dziekana ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej zwany „Pełnomocnikiem”), Opiekun ds. Praktyk Zawodowych oraz przedstawiciel studentów. Funkcję przewodniczącego pełni Dziekan WBL. Pełnomocnik zajmuje się bieżącą koordynacją działań w zakresie jakości kształcenia oraz weryfikacji efektów uczenia się.

Zasadniczym celem SZJK jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kształcenia poprzez:

1. wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia;
2. kreatywne planowanie procesu dydaktycznego służące właściwej realizacji procesu kształcenia, w tym rozwój bazy i warunków kształcenia;
3. zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji dydaktycznych oraz merytorycznych nauczycieli akademickich;
4. stałe monitorowanie i analiza jakości kształcenia;
5. podejmowanie działań doskonalących;
6. podnoszenie rangi pracy dydaktycznej;
7. monitorowanie skuteczności nowych metod nauczania hybrydowego i zdalnego.

Do zadań KOZJK należy w szczególności:

1. nadzór i koordynacja celów SZJK;
2. inspirowanie działań projakościowych związanych z przebiegiem procesu dydaktycznego i działania motywacyjne odnoszące się do kadry dydaktycznej, badawczo-dydaktycznej, technicznej i administracji;
3. ocenianie stopnia wdrożenia i funkcjonowania SZJK na podstawie corocznego sprawozdania opracowanego przez Pełnomocnika.

Z kolei Pełnomocnik w ramach swoich kompetencji wykonuje m.in. takie zadania jak:

1. opracowywanie i modyfikowanie mierników (wskaźników) jakościowych, które służą weryfikacji efektów uczenia się;
2. sporządzanie rocznego sprawozdania w zakresie oceny funkcjonowania SZJ w WBL za dany rok akademicki i przedstawianie go na Kolegium Kierunków Studiów;
3. opracowywanie propozycji w zakresie doskonalenia SZJ i przedstawianie ich Kolegium Kierunków Studiów;
4. nadzorowanie stanu aktualności dokumentów związanych z SZJ oraz sprawdzanie skuteczności podejmowanych działań korygujących i zapobiegawczych.

W ramach SZJK realizowane są następujące działania:

1. przynajmniej raz w ciągu roku dokonuje się oceny merytorycznej programu studiów (planu studiów i programu studiów), w tym prawidłowości przypisania punktów ECTS do poszczególnych zajęć i grup zajęć.
2. w ciągły sposób jest monitorowana i oceniana jakość kształcenia na kierunku studiów, a wyniki z tych czynności przedstawiane są członkom Kolegium Kierunku Studiów, władzom Uczelni oraz

pracownikom dydaktycznym i badawczo-dydaktycznym zatrudnionym w tej jednostce dydaktycznej w ramach szkolenia metodycznego.

3. w przypadku zidentyfikowania nieprawidłowości, jakie mogą pojawić się w realizowanym procesie kształcenia na kierunku studiów są one dyskutowane, a następnie wypracowuje się i sukcesywnie wdraża rozwiązania (zalecenia), które je eliminują.
4. do oceny stopnia (zasięgu) osiągnięcia przez studentów WBL zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji wykorzystuje się wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów po zakończeniu prowadzenia zajęć, zgodnie z regulaminem przeprowadzania ankiety oceny nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem w LAW.
5. cyklicznie dokonuje się oceny stanu infrastruktury WBL, wykorzystanej w procesie dydaktycznym oraz rekomenduje się władzom Uczelni zmiany modernizacyjne, które pozwolą poprawić jej poziom realizowanego procesu kształcenia.
6. zgodnie z przygotowanymi harmonogramami dokonuje się oceny pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych w aspekcie ich merytorycznego przygotowania do prowadzenia poszczególnych grup zajęć realizowanych w różnych formach: wykłady, ćwiczenia, seminaria, projekty i laboratoria.
7. w miarę możliwości monitorowanie karier zawodowych absolwentów kierunku studiów i wykorzystanie uzyskanych wyników w celu doskonalenia procesu kształcenia, działań promocyjnych i motywowanie (pobudzania) do aktywności obecnych studentów.

SZJK podlega ciągłemu procesowi doskonalenia. Koncepcję podejmowania działań usprawniających przygotowuje Pełnomocnik, po zakończeniu danego roku akademickiego. Ewentualne wątpliwości i propozycje zmian do SZJK może zgłosić każdy pracownik WBL, jak również każdy student.

Działaniem ukierunkowanym na zapewnienie jakości kształcenia jest również organizowana corocznie konferencja metodyczna. Podczas jej trwania odbywa się dyskusja i wymiana poglądów na temat chociażby monitorowania i doskonalenia programów studiów pod kątem zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz warsztatu metodologicznego nauczycieli akademickich. Z powyższego wynika, iż zostały wyznaczone osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem bezpieczeństwa narodowe. Ponadto określono w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia.

Przy projektowaniu programu studiów uwzględniono, m.in.: misję i strategię rozwoju LAW, potencjał badawczy i kadrowy WBL, wyniki badań rynku pracy oraz wyniki konsultacji z pracodawcami. Pierwszym etapem rozpoczęcia prac nad programem studiów są organizowane dwa razy w roku spotkania w katedrach. Wówczas następuje przegląd poszczególnych komponentów programu studiów i wytyczane są kierunki ich doskonalenia. Projekt programu studiów przygotowuje Zespół Programowy powołany na poziomie WBL. Ustalone efekty uczenia się przedstawiane są do zaopiniowania KOZJK. W przypadku opinii pozytywnej KOZJK przedstawia efekty uczenia się Radzie Wydziału, która następnie przedkłada je Senatowi Uczelni. Na podstawie zatwierdzonych przez Senat Uczelni efektów uczenia się, Zespół Programowy przygotowuje projekt programu studiów. Zatem zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury.

Uczelnia systematycznie wdraża innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Ponadto w procesie nauczania wykorzystywane są takie metody dydaktyczne

jak: metoda symulacji, metoda projektu, metoda studium przypadku czy techniki: technika dyskusji, technika gry dydaktycznej oraz technika inscenizacji.

Warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzania określają corocznie wydawane uchwały Senatu Uczelni. Przykładem może być uchwała nr 20/2021 Senatu Lotniczej Akademii Wojskowej z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na pierwszy rok cywilnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023. WBL prowadzi rekrutację na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza komisja rekrutacyjna. W celu zapewnienia sprawnego przebiegu procesu rekrutacji Rektor-Komendant może powołać zespoły ds. rekrutacji.

Kierunek studiów w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej może być uruchomiony, jeżeli przyjętych na pierwszy rok studiów będzie, co najmniej 25 osób. Rektor-Komendant może podjąć decyzję o uruchomieniu studiów przy liczbie przyjętych mniejszej niż 25 osób, gdy posiada na ten cel środki finansowe. Na tej podstawie należy uznać, że przyjęcia na studia odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Program studiów jest objęty monitorowaniem w ramach SZJK, elementami procesu kształcenia uwzględnianymi w systemie jakości są m.in.: sposoby (metody) umożliwiające sprawdzenie efektów uczenia się, treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz wyliczanie punktów ECTS. Potwierdzeniem tego faktu jest Sprawozdanie z przeglądu Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe w WBL LAW za rok akademicki 2020/2021. Wynika z niego chociażby, że we wskazanym okresie sprawozdawczym pomiar efektów uczenia się był przeprowadzany zgodnie z przyjętą procedurą. W związku z tym można uznać, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Ocena programu studiów dokonywana jest w sposób jakościowy i ilościowy. Podejście jakościowe polega na wykorzystywaniu, m.in. wyników badań ankietowych i opinii pracodawców. Natomiast podejście ilościowe uwzględnia, m.in. porównywanie struktury uzyskanych ocen semestralnych i końcowych, statystycznych wyników ankiet w danym roku i w latach poprzednich, analizowanie aktywności studentów w kołach naukowych i przedsięwzięciach wewnętrznych lub zewnętrznych czy liczby inicjatyw dydaktycznych podejmowanych w jednostkach organizacyjnych.

Interesariusze wewnętrzni biorą udział w systematycznej ocenie programu studiów poprzez udział w cyklicznych warsztatach metodologicznych. Wówczas jeden z tematów dotyczy doskonalenia programu studiów. Z kolei studenci mogą wpływać na kształt programu studiów biorąc udział w procesie ankietyzacji. Poza tym program studiów po wprowadzeniu w nim zmian jest konsultowany z samorządem studenckim. Natomiast interesariusze zewnętrzni uczestniczą w tym procesie na zasadzie konsultantów, którzy mają głos doradczy chociażby w przypadku wprowadzania nowych specjalności wynikających ze zmieniających się potrzeb rynku pracy, jak również ciągłego postępu naukowo-technologicznego. Zatem w systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, także w warunkach ich nieobecności na Uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Przykładem może być wprowadzenie grupy zajęć z wyszkolenia strzeleckiego do programu studiów na wniosek jednego z interesariuszy zewnętrznych. Należy przy tym wskazać, iż choć wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został opracowany i ma określone procedury, to jednak nie spowodował wykrycia uchybień opisanych w kryterium 2 niniejszego raportu co oznacza, że system ten nie zawsze działa skutecznie w praktyce.

Jakość kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe stanowiła przedmiot oceny dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną w 2016 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

O przyznaniu oceny kryterium spełnione częściowo zdecydował fakt, iż:

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został opracowany i ma określone procedury, jednak nie spowodował wykrycia uchybień opisanych w kryterium 2 co oznacza, że system ten nie zawsze działa skutecznie w praktyce.

Kolegium Studiów powołane na WBL wprowadziło System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie jednostki powołano Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia. W sposób przejrzysty określono kompetencje i zakres odpowiedzialności członków tego podmiotu. Bieżącą koordynacją działań w zakresie jakości kształcenia zajmuje się Pełnomocnik Dziekana ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, określają corocznie wydawane uchwały Senatu Uczelni. Przykładem może być uchwała nr 20/2021 Senatu Lotniczej Akademii Wojskowej z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na pierwszy rok cywilnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza komisja rekrutacyjna. W celu zapewnienia sprawnego przebiegu procesu rekrutacji Rektor-Komendant może powołać zespoły ds. rekrutacji.

Prowadzona jest cykliczna ocena programu studiów w oparciu o spostrzeżenia interesariuszy procesu kształcenia. Ocena programu studiów dokonywana jest w sposób jakościowy i ilościowy. Wyniki tej oceny są brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programowych. Program studiów jest również objęty monitorowaniem w ramach SZJK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się, aby w ramach polityki jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programów studiów opracować i wdrożyć procedury, które pozwolą podjąć skuteczne działania naprawcze w zakresie:
 - usunięcia nieprawidłowości związanych z niewystarczającym przypisaniem liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
 - prawidłowego przyporządkowania na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia takiej samej liczby punktów ECTS poszczególnym zajęciom oraz prawidłowego określenia liczby punktów ECTS dla praktyki zawodowej;
 - właściwego określenia liczby godzin i punktów ECTS dla poszczególnych specjalności;
 - prawidłowego określenia nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się;
 - dostosowania liczby punktów ECTS przyporządkowanej zajęciom z wychowania fizycznego do postanowień rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Członkowie zespołu oceniającego złożyli oświadczenia o następującej treści.

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....
(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

